

bb. 74. ismét több küldöttség érkezett a fir kongresszusra

i vt/tm/gy/hk

1965. december 8.

kedden este és szerdán újabb külföldi küldöttségek érkeztek az ellenálló nemzetközi szövetségének /fir/ csütörtökön kezdődő budapesti kongresszusára: bulgáriából, belgiumból, ausztriából, dániából, jugoszláviából, albániából, spanyolországból, angliából, hollandiából, finnországból, luxemburqból és a német szövetségi köztársaságból./mti/

-40-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1965. december 9.

bb. 1. a diszleteket már elküldték, csomagolják a kottákat, 23-án indul monte carlóba a budapesti operaház balettegyüttese

i ol/j/fm/gy/cz

1965. december 9.

már vonatra rakták, s utnak indították a diszleteket monte carlóba, a budapesti állami operaház balettegyüttese legközelebbi vendéjjátékának színhelyére. csomagolják a többi lánynyi kottát is, s ezeket december 20-án adják fel a monte carló operaház címére. ugyanezen a napon utaznak a vendéglátó hercegségbe fráter gedeon és tóth péter karmesterek, akik érkezésük után röviddel megkezdik a betanító próbákat a monte carló operaház zenekarával. a már világviszonylatban is nagy hírnévnek örvendő magyar operai balettegyüttes nádasy kálmán igazgató vezetésével a tervek szerint december 23-án száll repülőgépre, amelyen egyúttal elszállítják a jelmezeket is. a bemutatkozó előadást 24-én rendezik a világ egyik legkisebb - mintegy ötszáz nézőt befogadó - és legszebb operaházában. a vendéjjáték nyolc előadásán három különböző műsort mutatnak be. a monte carló balettkedvelők egy műsorban láthatják majd a chopiniánát, a csodálatos mandarint és a poloveci táncokat; a másik műsorban a budapesten nemrég nagy sikerrel bemutatott bartók-mű, a zene hurok és ütőhangszerekre és cselesztára balettváltozatát és koncertszámokat; míg a harmadik műsor - összeállításban a fából faragott királyfit, a hattyuk-tava második felvonását és különböző balettrészleteket. az előadásokon a helybeli opera zenekarát kórody andrás, fráter gedeon, illetve tóth péter vezényli.

az operaházi balett-társulat mintegy kilencven tagja vesz részt a vendégszereplésen, köztük a dalszínház valamennyi vezető táncművésze. a magyar együttes nemcsak a karácsonyt, hanem a szilvesztert is monte carlóban tölti, s január 3-án érkeznek haza./mti/

..

-1-

bb. 2. pénteken szabadszálláson sorsolják a Lottót

i kf/kf/vg/gy/hk

1965. december 9.

a Lottó 50. játékheti nyerőszámait december 10-én, pénteken délelőtti 10 órai kezdettel szabadszálláson sorsolja a sportfogadási és Lottó igazgatóság./mti/

.-.

bb. 3. puskavégre került a baláta remetéje, egy 250 kilós vadkan

vid ká/tr/gy/hk,

1965. december 9.

a délsomogyi erdőgazdaság kaszó-pusztai erdőzetében, a vadászok kedvelt tanyáján, a baláta tó környékén hajtóvadászatot rendeztek. ez alkalommal több vadásznot sikerült elejteniök a vadászoknak. puskavégre került a baláta remetéje is, egy 250 kilós, 21 centiméter hosszú agyarakat hordó vadkan./mti/

.-.

bb. 4. december 23-tól január 10-ig téli szünet az iskolákban

i vt/tné/zs/gy/hk

1965. december 9.

az általános és középiskolákban december 22-én zárul az oktatási év első része, s ugyanezen a napon zárják le a tanulók osztályzatait. a téli szünet 23-án, csütörtökön kezdődik. a szünet utáni első tanítási nap január 10-e lesz. ekkor értesítik a szülőket az ellenőrző könyv útján az osztályzatokról.

a diákok magatartását, szorgalmát és tanulmányi munkáját az osztályfőnökök vezetésével tartandó értekezleten bírálják el a pedagógusok. az osztályozó értekezlet időpontját az iskola igazgatója határozza meg. a huzamosabb ideig tartó példamutató kötelességteljesítést, a kiváló tanulmányi eredményt, segítőkészséget, - az osztályban tanító pedagógusok határozata alapján - az ellenőrző könyvbe irt dicsérettel jutalmazták./mti/

.-.

-2-

Me

bb.5. felkészülve várja a kereskedelem az ezüstvasárnapot

i kf/kf/vg/gy/hk

1965. december 9.

a karácsonyi vásár első nagy erőpróbája az ezüst vasárnap. sok áruval, a raktárakban kellő utánpótlással, s megerősített eladó gárdával várják az üzletek, az áruházak ezen a napon a vásárlókat.

a fővárosi játékboltok 24 millió forint értékű ujdonságot kínálnak. a haris közben kisegítő idénybolt nyílt, s játékstandot állítanak fel vasárnapra a martinelli téren. munkába állították a nyugdíjasokat és mintegy 70 kisegítő dolgozót.

az áruházakban már ünnepi a hangulat. ez látszik a luxus áruház karácsonyinak mondható napi egymillió bévételén. az ezüst vasárnapra a keresletnek megfelelően a férfi divatcikk osztályt átrendezték, bővítették. a harsányt, a kesztyűt a sálát eddig egy helyen árusították. az osztályt most három részre bontották, s még az információs fiúket is árusításra rendezték be.

a corvin áruház méreteinek megfelelően készült fel a nagy forgalomra, s 12 pótpénztárral, valamint 14 pótcsomagolóval igyekszik gyorsítani a kiszolgálást. ezt a célt szolgálja az az intézkedés is, hogy az ajándék jellegű cikkek nagyrészt a vevő helyben fizetheti és kapja meg, nem kell külön várakoznia a pénztárnál. az áruház százötven nyugdíjasát is a pultok mögé állították, s működik a megerősített információs szolgálat. külön táblák hívják fel a figyelmet egy-egy különleges ajándékre, például nylon férfi ingre, habselyem-nylon anyagból, modern mintákkal készült dobozolt férfi pizsamákra. a nőknek egyebek között svájci batiszt zsebkendőt, a bakfisoknak yester szoknyát ajánl az „ajándék-tábla„.

a divatcsarnokban megnagyobbították az ajándék osztályt, ahol a márkás óráktól a népművészeti cikkekig, a francia parfümökig ezerféle ajándék kapható.

/folyt. köv./

-3-

Me

bb. 5./ felkészülve várja... 1. folyt./ gy

a lányka és a fiu konfekció osztályon ezuttal játékokat is árúsítanak, a cipő osztályon a papucsrészeletet bővítették, sőt még a földszinten is állítottak fel papucs pultot, külön árúsítják a nyakkendőket, a zsebkendőket, s az egyéb keresettebb cikkeket. a divatcsarnok jónéhány újdonsággal - színes nylon ingekkel, import kasmir sálakkal, divat kucsmákkal, szivacs bélésű steppett fiukapátokkal, kézi nimzésű bluzokkal - várja a vevőket. az ott-lévő áruház műszaki cikkei között is van néhány ajándéknak megfelelő. a műszaki apróságok közül például az import bordásélű konyhakések és a vietnami rafia-szettek számítanak újdonságnak./mti/

bb. 6. pergetik a fenyőmagot a bükki fenyveseken

vid ká/sk/gy/hk

1965. december 9.

a keletbükki állami erdőgazdaság 80 000 hektáros erdősegeiből csaknem 10 000 hektárt foglal el a fenyő. elsősorban a bükk hegység mészköves fennsíkain, valamint a tornai karszvidéken telepítik és nevelik ezt az értékes fafajtát. az új telepítésekhez az erdőgazdaság maga nevel csemetéket, s e célból az idén 300 mázsányi fenyőtobozt gyűjtöttek össze. a tobozokból megkezdtek a mag pergetését. körülbelül öt mázsa fenyőmagot választanak ki. ebből egy mázsát exportra küldenek, a többit részint a saját, részint a társgazdaságok csemetekertjeiben ültetik el./mti/

bb. 7. hét évszázad don juanja

i s/tm/fm/gy/cz

1965. december 9.

a magyar rádió irodalmi és zenei osztálya közösen újszerű műsor-sorozatot indít december 19-én. az adások egy-egy téma több évszázados vándorlását követik végig. az első műsor címe: don juan kalandos élete. a szerkesztők hét évszázadra visszamenőleg kutatják: hol, és milyen irodalmi, vagy zenei műben esett szó a kalandos hősről.

/folyt. köv./

kl

-4-

bb. 7./ hét évszázad.... 1. folyt./ gy

az első adásban például hallhatjuk a középkori don juan románcot, részlet csendül majd fel gluck don juan című balett-pantomimjának zenéjéből, továbbá mozart operájából. megszólaltatják majd a sevillai városi krónika egyik részletét, továbbá részletet george sand lélia című regényéből, anouilh ornifle című vígjátékának egy jelentetét és még sok zenét és irodalmi szemelvényt./mti/

|| adnak

bb. 8. új turistaszálló sümegen

vid lk/szf/gy/bs

1965. december 9.

a várától, műemlékeiről híres sümeg a dunántul fontos idegenforgalmi nevezetessége. sümeg várát, amely hajdan a dunántul legnagyobb erődítménye volt, az idén már részlegesen restaurált állapotban szemlélhetik a bakony és a balaton vidékére kiránduló turisták. a község idegenforgalma ugrásszerűen megnőtt. a szezonban több mint 40 000 kiránduló kereste fel. a múlt században még városnak számító település azonban nem volt felkészülve ilyen arányú forgalomra és nem bírta elhelyezni vendégeit. a veszprém megyei tanács idegenforgalmi hivatala azonban már építeti a megye legnagyobb turistaszállóját, amely a tervek szerint jövőre már száz vendégnek nyújt szállást./mti/

bb. 9. alkoholmentes gyümölcslé szőlőből

i ie/ká/gy/hk

1965. december 9.

a szőlészeti kutató intézet kőbányai pincészetében megkezdtek a szőlőlé-tartósítás kísérleteit. a szőlő termését világszerte mind nagyobb mennyiségben fogyasztják bor helyett alkoholmentes és biológiaiilag is értékesebb gyümölcslé, azaz édesmust formájában. franciaországban tavaly például 700 000 hektoliter tartósított szőlőlevet hoztak forgalomba.

/folyt. köv./

kl

-5-

bb. 9./alkoholmentes... 1. folyt./ gy

a szőlőlé-tartósítás két folyamatból áll: a raktározás során a mustot teljesen sterilen kell tartani, hogy ne erjedjen meg, a palackozásnál pedig stabilizálással kell biztosítani, hogy tiszta, lédé maradjon, megőrizze eredeti ízét, zamatát. külföldön mindkét műveletre sokféle technológiai eljárást alkalmaznak. a szőlészeti kutató intézet hármát próbál ki ezek közül. a nagyberányu szőlőlé termeléshez ugyanis önálló üzemek épülnek majd, s a most indult kísérletekkel ezek részére alakítják ki a leggazdaságosabb, a hazai körülményeknek legmegfelelőbb technológiát. egyúttal azt is meg akarják állapítani, hogy milyen szőlőfajták leve a legalkalmasabb a tartósításra. egyelőre 6 fajtát próbálnak ki. elsősorban könnyű alföldi szőlőket, például kadarkát, ezerjót és sárfehért.

a tartósított szőlőlevet a tervek szerint két féle módon hozzák majd forgalomba: mint magas cukor- és némi vitamin-tartalmú, főként gyermekek és betegek számára tápláló tiszta mustot és mint szénsavval dúsított üdítőitalt. /mti/

...-..

-6-

bb 10. növendékbrigádok - a hajduságban

vid tné szb fm

1965. december 9.

a debreceni kodály zoltán zeneművészeti szakiskola elősegíti a falusi fiatalság zenei ismereteinek bővítését. hajdu-bihar megye több művelődési otthonát a szakiskola növendékbrigádjai keresik fel, s adnak műsort a fiataloknak. ismeretterjesztő céllal, zenét népszerűsítő műveket tolmácsolnak és rövid ismertetést adnak a művek mondanivalójáról. első alkalommal nyiracsádon szerepelt nagy sikerrel a szakiskola növendékbrigádja. a téli hónapokban még több hajdusági faluba ellátogatnak a szakiskola fiataljai. /mti/

-.-

bb 11. új eredmények és feladatok az élelmiszerek kémiai vizsgálatában

i tz/tm szb ki

1965. december 9.

milyen új területekre terjesztette ki kutatásait legújában az élelmiszerkémia, erről tartott előadást dr. telegdy kováts lászló professzor, a budapesti műszaki egyetem élelmiszerkémiai tanszékének vezetője a magyar élelmézésipari tudományos egyesület legutóbbi ankétján.

a fejlődés - mondotta többek között - világszerte egyidejűleg többirányú. a legfontosabbak egyike az élelmiszerek olyan elenyésző mennyiségű alkotó elemeinek feltárása, amelyeket a régebbi eszközökkel lehetetlen volt megtalálni, pedig ezek is befolyásolják a szervezet életműködését. így például a b-12 vitamin egyetlen molekulájának is fontos szerepe van az anyagcserében. s az ilyen vizsgálatok egyre újabb meglepetéseket noznak még a viszonylag jól ismert élelmiszerekben is.

a tejben például az eddig megállapított egyetlen szénhidrát kivül az utolsó tíz évben további 18-at fedeztek fel. a mézben sokáig mindössze három cukorfélét ismertek, most viszont néhány esztendő alatt újabb 9-re bukkantak, illatanyagai közül viszont 50 vegyületet különitettek el, amelyeknek több mint felét még nem sikerült azonosítani.

a kutatások másik nagy területe azoknak a folyamatoknak a tanulmányozása, amelyeken át az élelmiszer fogyasztásra alkalmas állapotba kerül. ennek a fontosságára mutat az az eset, amikor megpróbálták a táplálékok közé iktatni a csendes óceán fugu nevű halát, de a vizsgálatok olyan anyagot találtak benne, amely előbb általános gyengeséget, majd bénulást, végül az esetek 60 százalékában halált okoz. /folyt.köv./

8.15/a Pé

- 7 -

me

bb 11. /uj eredmények... 1. folyt./- szb

más alkalommal, amikor franciaországban a pezsgő-fogyasztás után rendszeresen fellépő rosszullét okát kutatták, ugyan-csak az élelmiszerkémia derítette ki, hogy azt egy bizonyos erjedési eljárás során keletkezett hisztamin okozta. amióta megállapították, hogy az 1960-as angliai pulykavészt az álla-tok ételébe került aflatoxin okozta, ami más természetes anyagokban is előfordul, az élelmiszerek vizsgálói erre is figyelmet fordítanak. nyolc éve viszont az egyesült államok-ban azért pusztultak milliószámra a néhány hetes csirkék, mert a növényvédő szerekből az állati vagy növényi anyagcse-re során olyan feldusult mérgező anyag került a táplálékokba, amely számukra még 20 milliomodos higitásban is halálos adag volt.

e tapasztalatok is közrejátszottak abban - fejezte be a professzor -, hogy az élelmiszerkémia ma már kiterjeszti kuta-tásait minden olyan anyagra, amely az élelmiszerekbe, az élel-miszerekre, vagy egyszerűen a közelükbe kerülhet és ártalmára válhat a fogyasztónak. /mti/

.-.

bb 12. hatvanezer forint keresetű halászok tokajban

vid ká! /tr szb ká

1965. december 9.

a több mint 1 800 hold vízterületen gazdálkodó tokaji tiszá-virág halászati termelőszövetkezet tagjait kétszeres „szeren-cse„ érte az idén. egyrészt a vártnál jobban fizetett a tiszá és a bodrog, másrészt a bevezették az új munkaegység elszámolást, ami a kereset növekedésével járt. az idén először a beszolgál-tatott halféleségek értékének 70 százalékát azonnal kifizették a tiszá pénztárában. a napi fizetés kedvezően hatott a halászok munkájára, akik egymást váltva - szinte éjjel-nappal - vizen voltak. a természetes vizekből december elejéig az egész évbe tervezett 454 mázsa helyett 840 mázsa halat zsákmányoltak és értékesítettek. a szövetkezet fennállása óta először három ha-lász teljesítménye haladta meg az ezer munkaegységet, éves ke-resetük pedig a 60 000 forintot. a tokajiak az enyhe időt ki-használva karácsonyig még 50 mázsa halat emelnek ki a tiszá-ból, a bodrogból, valamint a holtágakból. /mti/

.-.

Me

8.20/a

8.45 P^{ue}

c- 8 -

bb 13. újabb kötetek a téli könyvvásáron

i tf/tr-lm fm

1965. december 9.

a napokban megjelennek a téli könyvvásár újdonság-Listájáról még hiányzó kötetek.

a kossuth kiadó gondozásában jut el az olvasókhöz a neves szovjet történész, bezimenszkij tollából a „német tábor-nokok hitlerrel és hitler nélkül„: leleplező krónikája az egykori wehrmacht főparancsnokság és a mai bundeswehr fasiszta tevékenységének. az Európánál készülő „bolgár elbeszélők„ a bolgár nép novellisztikájának nyolcvan esztendei terméséből nyújt át terjedelmes csokrot. a „közép és dél-amerika„ futó józsef érdekes, sok színes képpel tarkított írása. „mesterek köszöntése„ című könyvével jelentkezik kassák lajos. hamarosan a boltokba kerül krudy gyulától a kétkötetes „utolsó szivar az arabs szürkénél„. megjelenik kuprin munkája, a „salamon csillaga„.

két képzőművészeti csemege: a „magyar kódexek a 11-16. században„ és a „modern magyar kerámia„ - az utóbbi brestyánszky ilona összeállítása. az ókori görögség nagy törté-netirójának, plutarkhosz-nak az életrajz-gyűjteménye, a „pár-huzamos életrajzok„ először jelenik meg teljes terjedelmében - mintegy 1 700 oldalon - magyar fordításban, a helikon kiadásában. bizonyára nagy keletje lesz a „radnóti miklós összes költemé-nyei és műfordításai„ albumnak. elsa triolet „a fehér ló„ című regénye franciaországban játszódik a két világháború közötti időszakban. /mti/

.-.

bb 14. „ezüst„ homlokzatot kap jövőre a corvin áruház - megkezdődik az áruház rekonstrukciója

i kf/tné-lm ki

1965. december 9.

a corvin áruház régóta esedékes rekonstrukciója jövő-re megkezdődik. a 20-as évek elején épült áruház ma már csak méretében impozáns, egyébként nem tarott lépést a kereskedelem egyre szépülő, korszerűsödő üzlethálózatával. az áruház osz-tályainak szellőzése, világítása, berendezései elavultak.

a rekonstrukciót mintegy 28 millió forintba tervezik, s ebből jövőre 5 millió forintot használnak fel. elsőnek, a jövő év végéig - kihasználva a blaha lujza téri földalatti építkezést - az áruház homlokzatát hozzák rendbe.

M

/folyt.köv./

8.50/a

9.10 P^{ue}

- 9 -

bb 14. / „ezüst homlokzatot...1.folyt./-lm

a felújítás során az áruháza külső képe annyira megváltozik, hogy új emblémát is kell majd készíteni. a corvin ugyanis teljesen újszerű, ugynevezett luxaflex homlokzatot kap, vakolás helyett ezüstös színű alumíniumlemezekkel burkolják falait. a modern burkoló-anyagot először az ózdi áruháza építésénél használták. az ott szerzett tapasztalatok szerint a luxaflex olcsóbb, mint a hagyományos burkolóanyag, időálló, leperreg róla a szennyeződés. a homlokzat szépítéséhez szükséges műhelymunkákat, a luxaflex elemek gyártását, a jövő év elején, az állványozást és a burkolást pedig az első félév végén kezdik meg.

1967-ben kerül sor az áruháza belsőjének teljes felújítására, szépítésére. a munkákat az áruháza bezárása nélkül végzik és 1967-ben be is fejezik. a corvin áruháza felújítása után a főváros egyik legszebb kereskedelmi létesítménye lesz./mti/

bb 20 . százezer kapát exportál ceylonba a salgótarjáni acélárugyár

vid lk-lm bs

1965. december 9.

a salgótarjáni acélárugyár - miután már teljesítette a több mint háromszáz millió forintos egész évi exporttervét - hozzákezdett a jövő évi első exportmegrendelések teljesítésének előkészületeihez. a jövő évi exportterdekességek közé tartozik az egy kiló nyolcvan deka súlyú ugynevezett schillingtoni kapa, amelynek mintapéldányai elnyerték a ceyloni cégek tetszését. jövőre százezer darabot gyártanak belőle ceyloni megrendelésre./mti/

bb 22. készül a hortobágy monográfiája

vid hné-lm fm

1965. december 9.

a hortobágy komplex néprajzi vizsgálatán dolgozik dr. béres andrás néprajzkutató, a debreceni déri múzeum igazgatója. feldolgozza a néprajzi „expedíció”, gyűjtőmunkájának eredményeként készült magnetofon- és filmfelvételeket, fényképeket. a kutatók feljegyzésekben örökítették meg a pusztai történeteket, rajzokat készítettek azokról az építményekről, amelyek a szabadban élő hortobágyi pásztorok lakhelyéül szolgáltak. lekottázták a táj népdalait is, amelyeket már csak az idős pásztorok ismernek. a hortobágyi monográfia összeállításához még néhány évi munkára van szükség. ismerteti majd a monográfia azt a változást is, amelyet a felszabadulás hozott az ősi pásztorok életében. ugyancsak helyet kap az anyagban a pusztai önálló közösséggé alakulása is, de nem hagyják ki a múlt történetéből a híres betyárvilág emlékeit őrző mondákat sem./mti/

9.00/a
9.20 P_{nd}

- 10 -

bb 15. 2,8 millió angolnaivadék került idén a hazai vizekbe - 1967-ben kezdik a rendszeres lehalásztást

cs/sk/s ká nk

1965. december 9.

az ironszági folyók torkolatvidékéről 1961 óta - előbb kísérleti jelleggel, a múlt évben és az idén pedig már nagy mennyiségben - importáltak angolnaivadékokat a magyar halászati szakemberek. az országos halászati felügyelőségen összegezték az angolnatelepítési akció eddigi eredményeit. elmondották, hogy ezt az igen értékes, de furcsa természetű halfajt igazán meghonosítani nem tudjuk, mivel a szaporodásához nincsenek meg a megfelelő feltételek. - ugyanis csak az amerikai partok közelében ivik, s az apró angolnák milliárdjai onnan rajzanak szét, át az óceánon, s föl a folyókra, patakokra. nálunk zárt vizekben: tavakban és a folyók holt ágiban tartják, ahonnan a hétéves korban ivaréretté váló angolnák nem szökhetnek vissza a távoli ivóhelyekre, mert zsilipekkel elzárják a patakok, illetve levezető csatornák torkolatát. ekkor érkeznek el egyébként a nagybani halászatukra alkalmas időszakok is, amikor a zsilipeknél gyülekező kifejezett angolnák már nemcsak varsával vagy horoggal, de hálóval is könnyen kifoghatják. a legkorábbi telepítések eredményei már kezdenek mutatkozni: a balatonból kifogtak már 80-100 centiméter hosszú szép példányokat is. szélesebbkörű fogyasztásra azonban valószínűleg csak 1967-ben kerülnek majd, amikor megindul a rendszeres lehalásztás.

az ideai telepítés volt eddig a legjelentősebb. tavasz óta összesen 2,5 millió, hurkapálcika vastagságú és 6-8 centiméter hosszú, ugynevezett pigmentált ivadékokat, továbbá kerekén 300.000 növendék- angolnát hoztak be. ebből több mint 1,5 millió pigmentált ivadék és 233.000 növendék jutott a balatonba. a néhány napja érkezett - ez évben utolsó - több mint félmillió angolnaszállítmányból a fertő-tóba, a körösök és a tiszta holtágaiba, a tatai cseke-tóba, a miskolc-vidéki kavicsbánya-tavakba, a délegyházi tavakba, valamint a szelidi-tóba jutott nagyobb mennyiség./mti/

bb 21. négy és fél millió literrel több tej a fejer megyei termelőszövetkezetekből

vid/ká/tr/s hk

1965. december 9.

a fejer megyei termelőszövetkezeti tejgazdaságok kiemelkedő évet zárnak az idén. az egyedi takarmányozás bevezetésével, az ellésre való gondosabb előkészítéssel és a „zöld futószalag”, alkalmazásával jelentősen nőtt az egy tehénre jutó tejtermelés. a tervezett 2.543 liter helyett 2.600 liter tejet adott egy-egy tehén, így a közös gazdaságok túlteljesíthetik éves tejértékesítési tervüket. a tervezett 22 millió liter helyett az év végéig 26 és fél millió liter tejet adnak a népgazdaságnak./mti/

9.10/a
9.30 P_{nd}

- 11 -

bb 16. dmitrij sosztakovics részt vesz a „katyerina izmajlova,,
budapesti bemutatóján

i ol/j szb fm

1965. december 9.

a közeli napokban budapestre érkezik dmitrij sosztakovics,
a századunkban élő legnagyobb zeneszerzők egyike. műveit -
szimfóniáit, versenyműveit, zongorára, hegedűre, gordonkára
írt kompozícióit és kórusműveit - a hangversenytermekből s a
rádióból, hanglemezekről jól ismeri a magyar közönség, szín-
padi zenéjét azonban nem. éppen ezért az 1965. év egyik legki-
emelkedőbb hazai zenei eseménye lesz a világhírű szovjet szer-
zőnek a harmincas évek elején alkotott és 1960-ban átadott
eddig legnagyobb szinpad műve a „katyerina izmajlova,, buda-
pesti bemutatója.

a szerző feleségével együtt érkezik fővárosunkban, hogy
részt vegyen operájának budapesti premierjén. /mti/
--

bb 17. soron kívül villanyt kap az árvizsújtotta répcelak
új lakótelepe

vid lk szb ki

1965. december 9.

az északdunántúli áramszolgáltató vállalat dolgozói kará-
csonyig soron kívül beszerelik a villanyt az árvizsújtotta
répcelak új lakótelepének házaiba. harminchárom család épít-
tetett itt házat.

a megyében rombadőlt 350 ház. az újjáépítés során 250 elké-
szült, kilencvenöt pedig tető alatt van. az év végére 320 ház
építését fejezik be. a vas megyei kisipari szövetkezetek a vál-
lalt 30 lakóházat már felépítették.

bükön december végére teljesen befejeződik az újjáépítés.
az ötven ház közül 45 készült el, a további ötbe a következő
hetekben költöznek be. /mti/
--

bb 18. termővé teszik a nagykunsági sziket - tizenhétezer
holdon talajjavítás szolnok megyében

vid ká/tr szb ká

1965. december 9.

szolnok megyében a nagykunság savanyu, szikes talajain
gazdálkodó termelőszövetkezetek minden évben nagy anyagi ál-
dozatokat hoznak a talajok termőképességének növelésére.

/folyt.köv./
9.20/a,
9.40 P₂

- 12 -

bb 18. /termővé teszik... 1. folyt./- szb

a szikesek javítását a jövő esztendőben is folytatják. a tervek
szerint tizenhétezer holdon alkalmazzák a digózást és a kémiai
talajjavítást. a nagykunsági mezőgazdasági kísérleti intézet-
ben kidolgozott elvek szerint 5 600 holdon a digózással egy-
időben altalaj-lazításra is sor kerül. kémiai talajjavításban
több mint tizenegyezer hold szikes talaj részesül. /mti/
--

bb 19. műzumba kerülnek győrt a régi iparművészeti kály-
haremekek

vid tm szb fm

1965. december 9.

a lakáskultúra fejlődésével, a régi patinás házak újjáépi-
tésével mind több házban válnak feleslegessé a töredezett ós-
di cserépkályhák, amelyek helyére újakat építenek. győrt és
környékén azonban nem engedik szemétdombra kerülni a régi kály-
hákat, s a gazdag mintakincset őrző, iparművészeti remekéből
kiállítását rendeznek a győri xantus jános muzeumban.

győrt már a 18. században virágzó kályhaipar volt, s a
rég mesterek kezét dicsérik a még ma is országszerte megtalál-
ható, különböző stílusban épített, a lakásokhoz, vagy termekhez
minden esetben egyedileg tervezett, díszítő elemekkel gazdagon
ellátott kályhák. győri kályhás céhmester építette be egyebek
között az egri liceum hatalmas épületének termeit is. a kitűnő
építésű kályhák legtöbb helyen szinte napjainkig használatban
voltak, most azonban a régi lakásokból mindinkább száműzik őket.

15 évvel ezelőtt a dénesfai cziráky kastélyból kerültek
18-19. századbeli kályhák a győri muzeumba, s azóta győrt rend-
szerezésen gyűjtik a régi kályhaiparral kapcsolatos emlékeket. a
muzeum alagsorában biztosítottak helyet az országban jelenleg
egyedülálló gyűjteménynek, amelyet a város legrégebb kályhás
dinasztiájának utolsó képviselője, fruhmann Antal kályhás-
mester állított össze.

a barokk, ~~ad~~ pf, empire, biedermeier, romantikus és egyéb
stílusú régi kályhákból már harmincat sikerült megmenteni. a
jövő év elejétől már a látogatók is megtekinthetik a ritka gyűj-
teményt. /mti/
--

m
9.30/a
9.45 P₂

- 13 -

bb 23. színes beszövési csipkefüggöny

vid tné szb szf

1965. december 9.

a győri gardénia csipkefüggöny gyárban kidolgozták a színes beszövési függöny anyagok gyártási technológiáját, még ez évben elkészülnek az első színes beszövési végek. a négy különböző színű fonál az anyagban hol eltűnik, hol előbukkan, s így modern mértani minták alakulnak ki. a színes beszövési függöny anyagok első végei külföldi megrendelésre készülnek. a sikeres próbagyártás után belföldre is készül a lehetőleg új gyártmányból. a gyár egyébként ezzel az anyaggal vesz részt az év legszebb terméke pályázaton. /mti/

--

bb 24. újabb száz szövetkezeti vezető szerez diplomát baranyában

vid hén szb ká

1965. december 9.

a gazdaságirányítás reformjának megvalósítása során nagyobb önállóságot kapnak a mezőgazdasági termelőszövetkezetek is, kiváltképpen a tervezés és a beruházás tekintetében. mindez a vezetők fokozottabb felelősségvállalásával jár, s az irányítás munkája az eddiginél is több szaktudást, műveltséget kíván. ezért a baranyai közös gazdaságok vezetői a harmadik ötéves terv időszakában szinte kivétel nélkül magasabb képzettséget szereznek. közülük több mint százan iratkoztak be egyetemre és főiskolára, illetve felsőfoku technikumba. 150-en középfoku mezőgazdasági, illetve közigazdasági technikumban fejezik be a tanulmányaikat. 1970-ig - a kisebb gazdaságok egyesülése folytán - a megye termelőszövetkezeteinek száma a jelenlegi 133-ról 80-90-re csökken. ezek valamennyien 3 000 - 5 000 holdas nagyüzemek lesznek, amelyeknek önálló irányítása kitűnő szakembereket igényel. feltűnő - s érthető - érdeklődés nyilvánul meg a megyében a közigazdasági iskolák iránt. a harmadik ötéves terv során a közigazdasági szövetkezeti vezetők száma megkétszereződik. /mti/

--

9.35/a
9.48 P_{ed}

- 14 -

bb 25. csaknem száz hajdani paraszti szerszámot, munkaeszközt gyűjtöttek a vasi honismereti szakkörök

vid tné-lm fm

1965. december 9.

csaknem száz muzeális értékű falusi munkaeszközt, szerszámot gyűjtöttek össze a honismereti szakkörök tagjai 220 vas megyei faluban. a pedagógusok, népművelők irányításával több mint ezer régi házat, gazdasági épületet „fésültek át”, a kisdíjakok, a honismereti szakkörök tagjai. nagygyeresden pomogyi józsef pedagógus vezetésével állandó helytörténeti kiállítást, falusi muzeumot hoztak létre a hajdani parasztbutorokból és a kenderfeldolgozás ősi eszközeiből.

az őrség sajtósági munkaeszközei szikszay edit őri-szentpéteri tanárnő jóvoltából kerültek a tájmuzeumba. kemenes-alján, celldömölk és a ság-hegy környékén dala józsef, a járási tanács vb elnökhelyettese és munkacsoportja gyűjti szenvedélyesen a régiségeket, a múlt dokumentumait. körmenden a méhészet, az erdőszet, a halászat régi szerszámait találnak új otthonra. /mti/

--

bb 27. svéd rakodógép kezdte meg a munkát a nagytárkányi bauxit-kutatásnál

vid lk-lm szf

1965. december 9.

a bauxitkutató vállalat nagytárkányi kirendeltségének munkahelyein munkába állították az iparág egyik legkorszerűbb géptípusát, a svéd gyártmányú rakodóberendezést. az univerzális gép a legváltozatosabb feladatokat is sikerrel végezte kipróbálása során. ha szükség volt rá fákat döntött ki, cserjét irtott és helyet csinált a furóberendezéseknek. felhasználták vízvezetékárkok ásására, és mély gödröt készítettek vele a furásnál használt iszap tárolására. emelőszerkezetével csővezeték kötegeket mozgatott meg és öt perc alatt 15 tonna dolomitos törmelékkel rakott fel a szállító járművekre.

a szakemberek tapasztalatai szerint a rakodógép, amelyet rövid idő alatt hernyótalpas járművé alakíthatnak át, jeges, havas munkahelyen is könnyen mozog. /mti/

--

9.40/a
9.50 P_{ed}

- 15 -

bb 26. nyomdában a kecskeméti munkáslapok krónikája

vid/tné/s fm cz

1965. december 9.

öt évi gyűjtőmunka után megírta a kecskeméti munkáslapok történetét heltai nándor, a városi tanács művelődési felügyelője. az érdekes tanulmány már nyomdában van, s rövidesen a városi művelődési ház évkönyvében jelenik meg. az ujság-krónika elemzi a századforduló éveiben az alföldi nép szellemi nevelésében nagy szerepet vállalt helyi munkássajtót: a „kecskeméti munkás”, -t, a „magyar alföld”, -et, és az „alföld”, című folyóiratot. ezen túlmenően leírja szerkesztőinek és munkatársainak tevékenységét is. a lapok írói között olyan kiváló hazafiak voltak, mint például horváth ambrus, az alföldi város első, 19-es párttitkára, benedek józsef, akit a tanácsköztársaság idején a kecskeméti forradalmi törvényszék elnökévé választottak, s a még ma is élő, s nagy köztiszteltetésben álló veterán kommunista, hajnal józsef. a krónika értékét növeli, hogy a századforduló kecskeméti munkásmozgalmának történetével is foglalkozik, s erről eddig még nem jelent meg írásos feldolgozás. szól az első szervezett kecskeméti munkásgyűlésről is, amelyet 1899-ben tartottak meg a csányi utca egyik házában, tükrözi továbbá a város dolgozóinak az első világháború elleni tiltakozását, amelynek legnatarozottabbán az 1911-1914 között megjelent „magyar alföld”, című lap adott hangot hasábjain. /mti/

-. -

bb 28. száz vagon burgonya a hajtatóházakban

vid/ká/sk/s hk

1965. december 9.

az ország egyik legnagyobb burgonyatermelő mezőgazdasági üzemében, a somogy megyei lábodi állami gazdaságban 100 vagon jövő évi vetőmagnak szánt gumót helyeztek el a hajtatóházakban. a gondosan kiválogatott, ládába rakott, csiráztatásra előkészített gúlba fajta burgonyát elsötétített helyen és megfelelő hőmérsékleten tartják, hogy megakadályozzák az idő előtti csirázást. az ideai rendkívül csapadékos időjárás miatt a burgonyák minősége gyengébb, ezért különös figyelmet igényel a kezelésük. a hajtatóházakban mindennap alaposan átvizsgálják a ládákat, hogy tavasszal csak egészséges előhajtított vetőgumót ültethessenek el. /mti/

-. -

9.50/a Pud

- 16 -

bb 29. már készül a meghívó a debreceni nyári egyetemre

vid tné-lm fm

1965. december 9.

debrecenben a tudományos ismeretterjesztő társulat megyei szervezete megkezdte a jövő évi nyári egyetem megszervezésének előkészületeit. elkészült a program és már nyomdában van a meghívó, valamint a prospektus. a nyári egyetem július 26-tól augusztus 5-ig tart. az előadásokon és más rendezvényeken kívül, érdekes a kulturális program is. a meghívókat, amelyeket hét nyelven nyomtatnak ki, január első napjaiban küldik el, elsősorban külföldre. /mti/

-. -

bb 34. december végéig átadják a forgalomnak a tata-almásfüzitő közötti utszakaszt

i hbj/gg-lm ki

1965. december 9.

az idegenforgalom fejlesztésének egyik feltétele a jó uthalózat. a nyugatról érkező autósok a jövő évben már a győr-almásfüzitő-tata-tatabánya-törökbálint-osztapenko szobor-budaörsi út-hegyalja úton juthatnak a belvárosba. az új utvonalon még két szakasza hiányzik.

az egyik az almásfüzitő-tata közötti utvonat. az ut átadása után a bécsből, győrből budapest felé haladó járművek átjuthatnak a nemrégiben épített tata-tatabánya-budapest közötti új, korszerű autóútra és így kikerülhetik a dunaalmásdorog-budapest utvonalat, amely sokhelyütt falvakon, ipartelepken vezet át. a 807-es, almásfüzitő-tata közötti korszerű úton a forgalom az év végén megindulhat.

dolgoznak még a bevezető szakaszon az osztapenko szobortól a kőerbereki utig, ahol egyelőre még terelő úton járnak az autók. a számítások szerint ezt az új szakaszt is december végén átadják a forgalomnak, úgy hogy az új évben már a nyugati országhatártól budapestig korszerű ut áll az autósok rendelkezésére. /mti/

-. -

9.55/a Pud

- 17 -

bb 30. új típusu könnyűfém olvasztó kemence

vid tné szb szbf

1965. december 9.

a miskolci tüzeléstechnikai kutató intézet szakemberei új típusu, ugynevezett áteresztő boltozatu könnyűfém olvasztó kemence konstrukcióját dolgozták ki. az új fajta olvasztó boltozatát az intézetben kikísérletezett hornyos, lyukacsos téglákból készítik. ez a fűtőanyagot az eddigiekénél lényegesen jobban hasznosítja: a füstgáz kisebb hőmérsékleten távozik a kemencéből s nagyobb a berendezés hatásfoka. egy ilyen új típusu fémolvasztó kemencét a múlt hónapban helyeztek üzembe a csepel vas- és fémművek egyik üzemében, amelyben egyebek között a különböző motoralkatrészeket öntik. a néhány heti próbaüzem tapasztalatai igen kedvezőek. a későbbiekben földgázzal is üzemeltethető, de jelenleg városi gázzal működő kemence hatásfoka a tervezettnél is jobb, az olvasztási időszakban eléri a 40-45 százalékot. fajlagos kalória felhasználása a számítottnál sokkal kisebb. ötszáz kilogramm alumíniumot 45-50 perc alatt lehet benne megolvasztani.

gazdasági-műszaki mutatói minden vonatkozásban eléri, sőt túlhaladják a külföldi hasonló berendezéseket. az új típusu, jó hatásfoku, gazdaságos üzemű kemence használatának általános bevezetésével, széleskörű elterjesztésével számottevő deviza, illetve fűtőanyag megtakarítás válik lehetővé. /mti/

-. -

bb 31. törlesztési adósságát a lajtahansági állami gazdaság

vid gg szb ká

1965. december 9.

az ország egyik legnagyobb állami gazdasága, a negyvennyolcezer holdas lajtahansági állami gazdaság a korábbi években mindig többmillió forint adóssággal zárt. három évvel ezelőtt két, nagy tapasztalattal rendelkező vezető került a gazdaság élére tóth lászló és vámos ferenc személyében. az addig erősen centralizált gazdaságot átszervezték, önálló termelési egységeket hoztak létre. az így átszervezett gazdaság a második évben már egyensúlyba került, sőt némi nyereséget is tudott befizetni. az idén - jóllehet a természeti csapások egész sora érte a gazdaságot - minden eddiginél sikeresebb évet zárnak. /folyt.köv./

m
10.00/a *Pud*

- 18 -

bb 31. /törlesztési adósságát... 1. folyt./- szb

a határban már alig akad munka, idejében végeztek a hatezer hold kukorica betakarításával, elszállították a földekről a holdanként 224 mázsa termést adó cukorrépát és 19 000 holdon forgatták meg a talajt a tavasziak alá. mindössze egy napi szántanivalójuk van még. a majorokban készítik a leltárakat, az irodán a számvetést. annyi már bizonyos, hogy a nehéz év ellenére is jónéhány millió forint nyereség befizetésével törlesztheti régi adósságát a gazdaság. /mti/

-. -

bb 32. barlangkutatók a téli bükkben

vid lk szb szf

1965. december 9.

a hófödte bükk téli hidege sem tartja vissza a miskolci barlangkutatókat a turázástól. a téli hónapokban a bükk-fennsíkron levő ugynevezett vizesbarlangot tárják fel. ennek sziklaszikületei ugyanis nyáron vízzel telítődnek és csak fagyos időben lehet keresni bennük a továbbjutást.

a létrási vizesbarlang összeköttetésben áll a bükk eddig ismert legnagyobb, 1600 méter hosszú barlangrendszerével, a szepesi zsombollyal. ezt a hatalmas termeiről és csodálatosan gazdag cseppkőképződményeiről ismert barlangot azonban nem bírják megnyitni, mert a 160 méteres mélységben húzódó földalatti folyosókat csak gyakorlott barlangosok tudják megközelíteni a szűk sziklahasadékon.

az utóbbi hetek kutatásai nem várt eredményt hoztak. a vizesbarlang szifonokkal elzárt folyosó-rendszere fölött újabb ágot találtak. eddig már 200 métert tártak fel belőle és az utolsó ötven méteren színes cseppkő-képződményekre bukkantak. a továbbjutáshoz a külszínen is végeztek felméréseket a kutatók, hogy ennek alapján folytathassák útjukat tovább a föld alatt. ha a két barlang közötti összeköttetést sikerül megtalálni, akkor a bükk hegység legnagyobb összefüggő barlangrendszerét tárják fel, amely a turisták számára is megközelíthető lesz. /mti/

-. -

m
10.05/a *Pud*

- 19 -

bb 33. újraértékelik a termelőszövetkezetek állóeszközeit

ie/ká/s nk

1965. december 9.

a zárszámadási előkészületekkel egyidőben, december elején a termelőszövetkezetekben megkezdtek az állóeszközök - gépek, épületek, ültetvények - újraértékelését.

ahhoz, hogy a szövetkezetek önállóan gazdálkodhassanak saját eszközeikkel, jobban érvényesíthessék reális lehetőségeiket, növeljék gazdálkodásuk jövedelmezőségét, tudniuk kell, hogy milyen vagyonnal, milyen eszközökkel rendelkeznek, s hogy milyen összeg kell ezek rendszeres pótlására. a jelenlegi nyilvántartásokból azonban ez nem állapítható meg teljes pontossággal; az adatok több oknál fogva nem tükrözik megfelelően az állóeszközök tényleges, mostani értékét. ennek legfontosabb oka, hogy a szövetkezetekben mindeddig nem alkalmazták az értékcsökkentési leírást, s ennek következtében a nyilvántartott értékekben nem jelentkezik az állóeszközök fokozatos elhasználódása. további ok az utóbbi évek során több ízben végrehajtott termelői árváltozás. s végül : a gépek, épületek egy része juttatásként, csak névleges áron került a közös gazdaságok tulajdonába, egy másik részére viszont annak idején a reálisnál magasabb árat állapítottak meg.

most kezdődött újraértékelés során egyenként számbavevő a közös gazdaságok teljes állóeszköz-állományának minden tételét. műszaki felméréssel megállapítják még hátralévő élettartamukat, s ebből, valamint a jelenlegi árak alapján meghatározott hirtető értékből, a mezőgazdasági üzemek részére most kidolgozott egységes értékcsökkentési leírási kulcs segítségével számítják ki az állóeszközök jelenlegi tényleges értékét. mindez egyúttal feltétele annak is, hogy a termelőszövetkezetek is létrehozassák az önálló gazdálkodáshoz nélkülözhetetlen amortizációs alapot, amely az elhasználódó állóeszközök rendszeres pótlásának fedezésére szolgál. az újraértékelés tehát az első lépés ahhoz, hogy a szövetkezetek saját maguk dönthessék el, mikor milyen gépet, épületet kell pótolniuk, s hogy rendelkezzenek is az ehhez szükséges összeggel.

a termelőszövetkezetekben a következő néhány hónap alatt - december elejétől április végéig - a jelenlegi nyilvántartások szerint mintegy 36 milliárd forint értékű állóeszközt kell újraértékelni. a nagy munka irányítására megyei és járási újraértékelési bizottságok alakultak, műszaki, közgazdasági és számviteli szakemberek részvételével. az újraértékelést maguk a termelőszövetkezetek végzik, az e célból létrehozott szakbizottságok segítségével. egyelőre a gépeket, berendezéseket, járműveket veszik számba, majd ez után, a jövő év elejétől kerül sor az épületek és az ültetvények újraértékelésére./mtl/

10.15/a 10²⁰Pnc

- 20 -

bb 35. befejeződött a gépállomások átszervezése

1 kz szb ká

1965. december 9.

1965 végére befejeződött a feladatát betöltött gépállomás-hálózat átszervezése, illetve a mezőgazdasági gépjavító állomások rendszerének kialakítása. a földművelésügyi minisztérium illetékes munkatársainak ezzel kapcsolatos tájékoztatása szerint jelenleg már csak 30 olyan - nagyobb részben gépjavító állomások üzemegységeként működő - gépállomás van az országban, amelyeknek a következő években is a gépi-munkaszolgáltatás lesz a legfontosabb feladatuk. ezek azokon a területeken helyezkednek el, ahol a mostoha talaj és éghajlati adottságok miatt a termelőszövetkezetek még nem erősödtek meg annyira, hogy megfelelő saját gépparkot alakíthatnának ki. a megmaradt gépállomások 8 000 - 9 000 traktorral rendelkeznek, s a felmérések szerint körülbelül 8,5-9 millió normálholdnyi gépi munkát végeznek majd a közös gazdaságok határában. az átszervezés előtt a teljes gépállomási hálózat legmagasabb évi teljesítménye elérte a 23 millió normálholdat. az átszervezés előzetes irányelveinek megfelelően az újonnan kialakított gépjavító állomások tulajdonukban tartották azokat a gépeket, amelyeket egy-egy termelőszövetkezet nem tudna gazdaságosan kihasználni. ennek megfelelően a továbbiakban is ők rendelkeznek az sz-100-as típusu nehéz lánctalpas traktorok 95 és a kombájnok 90 százalékával.

az átszervezés célja egy olyan korszerű műszaki felkészültségű mezőgazdasági gépjavító hálózat megteremtése volt, amely biztosítani tudja a szövetkezeti gazdaságok gépeinek zavartalan üzemeltetését. az ehhez szükséges épületekre, szerszámgépekre és egyéb műszaki berendezésekre, valamint a szociális beruházásokra - az 1963-1970 közötti nyolc évre - kereken egy milliárd forintot irányoztak elő. a tervezett beruházások számottevő része 35-40 százalékra - már az átszervezés első három évében, tehát az év végére megvalósult. a gépjavító állomások a műszaki felkészültség tekintetében ezzel olyan színvonalra kerültek, amely biztosítja a célnak megfelelő eredményes munkát. az általuk végzett javítások értéke a 3-4 évvel ezelőtti 90 millió forintról előreláthatóan már az idén 1,5 milliárd forintra emelkedik, jövőre pedig minden valószínűség szerint meghaladja a 2 milliárd forintot.

a gépjavító hálózat kialakítása lehetőséget ad a javítások specializálására, vagyis arra, hogy a különböző típusú gépek javítását egyes meghatározott állomásokra koncentrálják. ez a folyamat már megindult, sőt például a motorcserék vonatkozásában meg is valósult. /folyt.köv./

10.20/a 10²⁵Pnc

- 21 -

bb 35. /befejeződött... 1. folyt./- szb

a következő lépés a főjavítások specializálása lesz. a tervek szerint jövőre mintegy 7.000 - 7.500 traktor, gyakorlatilag tehát a főjavításra kerülő traktorok körülbelül 35-40 százalékának főjavítását végzik el specializált műhelyekben. a specializálást egyelőre megyei határok között hajtják végre, s csak azt követően valósítják meg országos viszonylatban. a speciális gépjavító állomások kialakulása természetesen szükségessé teszi majd a gépek nagyobb távra történő szállítását. a számítások azonban egyértelműen amellett szólnak, hogy a specializált műhelyek gyorsabb és minőségileg jobb munkája kiegyenlíti a szállítási költségeket. nem elhanyagolható előnye lesz e program megvalósításának, hogy ezekben a műhelyekben kinevelődik a különböző mezőgazdasági gépek specialista-gárdája is. /mti/

--

m

bb 36. magyar kormányküldöttség utazott szófiába

k sz/tr szb -cz

1965. december 9.

csütörtökre virradó éjjel magyar kormányküldöttség utazott szófiába a magyar-bolgár gazdasági és műszaki tudományos együttműködési bizottság 6. ülészakára. a delegációt apró Antal, a minisztertanács elnökhelyettese vezeti. a küldöttség bucsuztatásánál a keleti pályaudvaron megjelent horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter, Bojti János külügyminiszterhelyettes, ott volt dr. Dusan Csálics, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság budapesti nagykövete és sz. Iliev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetségének első titkára. /mti/

--

m

10.45/a 1120Pac

- 22 -

bb 37. rendelkezésre bocsátjuk

t vt/tm szb zs

Jean Toujac főtitkár beszámolóját az ellenállók nemzetközi szövetsége ötödik kongresszusán. az anyag embargós, csak jelzésre használható fel. keretet később adunk.

x x x

a főtitkár bevezetőben emlékeztetett arra, hogy 20 évvel ezelőtt ért véget a második világháború, a legrettenetesebb tragédia, amelyet Európa népei valaha is átéltek. a német militaristák által kirobbantott háború a hitleri seregek felett aratott győzelemmel fejeződött be. a győzelmet a szövetségesek együttes erőfeszítései tették lehetővé, az ellenállási mozgalom támogatásával, amely valamennyi országban a hazafias egység összetartó ereje volt. az ellenállókat a hitlerizmus elleni harcban ugyanaz az eszmény lelkesítette, mint a szövetséges országok katonáit: a jövőben nemzedékeket meg kell óvni a háború csapásaitól, őrködni kell a szabadság, az emberi méltóság és a népek függetlenségének tiszteletben tartása felett, - mondotta a főtitkár, majd visszatekintett a nemzetközi szervezet csak nem 15 esztendő múködésére.

elmondotta, hogy az ellenállók nemzetközi szövetsége 22 ország 47 szervezetét - az ellenállók millióit - tömöríti magában. a főtitkár azt a követelést juttatja újra meg újra kifejezésre, hogy vegyék figyelembe a múlt tanulságait, s akadályozzák meg, hogy az emberiség újból átélje a fasiszta barbárság pusztításait. a főtitkár tevékenységével eddig is bebizonyította, hogy az ellenállási mozgalom nemcsak a múlthoz kapcsolódik; azok a nagy eszmények, amelyeket magáévá tett, ma érvényesebbek, mint valaha, mert kifejezik a népeknek a szabadságra, az emberi méltóságra, a függetlenségre és a békére irányuló törekvéseit. Jean Toujac ezután számadatokkal illusztrálta azokat a hatalmas veszteségeket, amelyek a második világháború során a különböző országokat érték.

/folyt.köv./

m

11.15/a 1130Pac

- 23 -

bb 37. /rendelkezésre....1.folyt./-lm

a továbbiakban kiemelte a nukleáris robbantási kísérletek részleges betiltására vonatkozó moszkvai egyezmények fontosságát, s hangsúlyozta, hogy a moszkvai egyezmények - a 18-hatalmi genfi konferencián felmerült összes nehézségek ellenére - szilárd alapot nyújtanak ahhoz, hogy előbbre lehessen jutni a nukleáris, valamint az általános és ellenőrzött leszerelés útján. ezután behatóan foglalkozott a főtitkár a nyugatnémet újra felfegyverzés kérdésével. rámutatott, hogy a bundeswehr egyre jelentősebb szerepet tölt be a nato-ban.

- mi, a hazánk függetlenségéért és biztonságáért aggódó hazafiak, növekvő nyugtalansággal figyeljük a német szövetségi köztársaság háborus erejének állandó növekedését és azt az állandóan hangoztatott makacs szándékot, hogy ezt az erőt szüntelenül fejleszteni akarják. csak a béke, a leszerelés politikája, - amely együttjár az igazi náciatlansággal, németország jelenlegi határainak elismerésével és az ifjúságnak a szabadság, a demokrácia, a népek függetlensége szellemében való nevelésével - teszi lehetővé, hogy előbbre jusson a két németország újraegyesítésének ügye. éppen ezért az összes volt deportáltak és ellenállók örömmel látják, hogy néhány hónapja magában nyugat-németországban is hatékony népi ellenállás bontakozik ki a háborus készülődés veszélyes folyamatával szemben. az ellenállók és a náciizmus áldozatai, akik jártak a német demokratikus köztársaságban, megállapíthatják, hogy ott a náciatlanságot hatékonyan végrehajtották, elítélik a hitleri bűnöket és tisztelettel adóznak azoknak, akik felkeltek a náci barbárság ellen. az ellenállók szervezeteinek összehangolt megmozdulásai eredményezték, hogy ausztriában törvényt fogadtak el, amelynek értelmében nem évülnek el a náci háborus bűnök.

a vietnami helyzettel kapcsolatban a fir főtitkára hangoztatta: az ellenállók, hiven a béke, az emberi testvériség, a nemzeti függetlenség eszményképeihez, tiltakoznak az észak-vietnamot sújtó katonai agresszió ellen, a vietnam belügyeibe való amerikai beavatkozás ellen. azok, akik hazájuk függetlenségéért küzdöttek, tiltakoznak a népek önrendelkezési jogának semmibevevése ellen. felemelik tiltakozó szavukat a szüntelenül fokozódó katonai beavatkozás ellen, amely egyre több ártatlan áldozatot követel.

/folyt.köv./

11.25/a/135Pue

- 24 -

Mk

bb 37. /rendelkezésre....2.folyt./-lm

átérik a vietnami nép szenvedéseit, amely évek óta harcol, hogy szabadon dönthesse sorsáról. az ellenállók és a náciizmus áldozatai követelik vessenek véget a vietnami intervenciónak, szigorúan tartásuk be a genfi megállapodásokat, tegyék lehetővé a vietnami nép számára, hogy szabadon és saját maga rendezze nemzeti problémáit.

ezt követően jean toujac azoknak az akcióknak tapasztalatairól, eredményeiről szólt, amelyeket az ellenállók nemzetközi szövetsége kezdeményezett az utóbbi években a fasizmusnak és a militarizmusnak a német szövetségi köztársaságban történő feltámasztása, különféle ss-találkozók szervezése, az antifasiszta szervezetek üldözése, a háborus bűnösök felmentése, büntetlenül hagyása ellen, valamint a szabadságjogok védelme érdekében. beszámolt a szövetségben működő különböző bizottságok tevékenységéről, s méltatta az ellenállás történetének tanításával foglalkozó második nemzetközi értekezlet jelentőségét, amelyet ez év áprilisában prágában tartottak.

a beszámoló befejező részében a feladatokat összegezte a fir főtitkára. ezek között kiemelte a megalkuvás nélküli további küzdelmet a náci bűnök elévülése ellen, annak követelését, hogy a német szövetségi köztársaságban szűnjék meg a volt ss-ek botrányos tevékenysége. - támogatnunk kell az ellenállókat, hogy követeléseiket kivihassák, el kell érni, hogy a spanyolországba visszatért deportáltak jóvátételt kapjanak, valamint hogy a német jóvátételeket megkülönböztetés nélkül adják meg.

nem téveszthetjük szem elől, hogy szükség van az ellenállók egységére, amely záloga harcunk sikerének - mondotta./mti/

11.35/a Pue

- 25 -

bb 39. jövőre 900 új lakás készül el a kelenföldi telepen - az 1966 évi fejlesztési tervjavaslat a 11. kerületi tanács előtt

t hi/lk-lm zs

1965. december 9.

a 11. kerületi tanács csütörtökön tárgyalta az 1966. évi városfejlesztési tervjavaslatot. az ülésen tájékoztatták a tanácstagokat az állami, illetve a fővárosi támogatással a kerületben megvalósuló beruházásokról is. a tervek szerint a kelenföldi lakótelepen 1966-ban mintegy 900 lakás építése fejeződik be és csaknem kétszer ennyi építést kezdik meg. az odaköltözők gyermekeinek egyelőre 16 tantermes általános iskolát, 125 személyes óvodát és két egyenként 60 személyes bölcsődét emelnek. a kereskedelmi egységek közül elsőnek az abc-áruház nyílik meg, s a vendéglátóipar korszerű éttermet rendez be. megkezdődik a telep közművesítése is, a csatorna- és a gázvezeték-hálózat kialakítására a jövő évben ötmillió forintot használnak fel.

a lakótelepen kívül más fontos létesítményeknek is otthont ad majd a kerület. a jövő év végéig befejeződik a kenyérgyár építése, a prielle kornélia utcában taxi-telepet hoznak létre, a bazsalikom utcában szolgáltatóházat rendeznek be. korszerűbb lesz a kerület utahálózata is. a többi között folytatják a tétényi ut és a budafoki ut átépítését, s elkészül az albertfalvai felüljáró.

a kerületi tanács kereteiből is jelentős összegek jutnak fejlesztési célokra. ebből bővítik például a fehérvári uti piacot, az albertfalvai piacon fedett árusítópavilont építenek. korszerűsítik a körtéri népbüfét, s felújítják a bartók béla uti szivárvány áruházat./mti/

--

11.40/a 11.50 Puc

- 26 -

bb 38. a szerkesztőségek figyelmébe!

t vt/tm szb zs

1965. december 9.

rendelkezésre bocsátjuk fehér Lajos beszédét, amely a fir kongresszusán hangzik el. az anyag embargós, csak jelzésre használható fel.

x x x

bevezetőben tolmácsolta a kongresszus résztvevőinek az mszmp központi bizottsága, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány és az egész magyar nép testvéri üdvözlését.

- nagy öröm és megtiszteltetés számunkra, - folytatta - hogy budapesten üdvözölhetjük az egykori bajtársakat. bár anyanyelvünk eltér egymástól, mégis azonos nyelven beszélünk: a hazaszeretet, a szabadság nyelvén. összeköt bennünket a múlt közös szenvedése és az eltökéltség, hogy a fájdalmas múlt ne ismétlődhessen meg még egyszer. emlékeztetett arra, hogy az idén ünnepelték világszerte 20 éves jubileumát a fasiszmus, a háború erői felett aratott győzelemnek. az évforduló feledhetetlen a magyar nép történelmében is, amely súlyos árat fizetett a régi uralkodó osztály bűneiért, a kommunisták, az anti-fasiszták, a haladó békebarát-erők, az ellenállók mozgalmi, harcai, véradozatai nem voltak hiábavalók. ma, amikor kegyelettel emlékezünk azokra, akik életüket adták jobb és boldogabb jelenünkért, jövőnkért, egyúttal azt is megállapíthatjuk, hogy 20 év alatt gyökeres fordulat ment végbe az emberiség történelmében, létrejött a szocialista világrendszer, a béke erői javára változtak meg a világpolitikai erőviszonyok.

fehér Lajos ezután visszatekintett hazánk 20 éves fejlődésére, s hangsúlyozta: népünk leghőbb vágya, hogy békében építhesse tovább szocialista jövőjét, boldogabb életét. 20 évvel a második világháború után azonban újból a békét fenyegető támadásoknak lehetünk szemtanúi a világ különböző pontjain. ma ismét az a kérdés áll a világ előtt: hogyan hárítsa el az új háborút, amely termonukleáris katasztrófát zúdít az emberiségre. szerencsére ma már a háború és béke sorsa nem kizárólag az imperializmustól függ. ma már - az emberiség történetében először - a társadalmi haladás és a béke oldalán van a nagyobb erő. a militaristák és a revans-politikusok bűnös tervai hatalmas erőbe, a szovjetunió, az egész szocialista tábor erejébe, a békét akaró milliók erejébe ütköznek. a népeknek azonban továbbra is ébereknék kell lenniük, mert bármely provokációból előálló konfliktus nukleáris katasztrófává változhat.

/folyt.köv./

11.45/a Puc

- 27 -

bb 38. /szerk.figy. fehér lajos... 1. folyt./- szb

- a fir eredményes akciókat szervezett eddig is a népek lelkiismeretének ébrentartására, a háborúgyújtogatók leleplezésére. azok, akik életüket nem kímélve, bátran küzdöttek a fasizmus és a háboru borzalmai ellen, járjanak továbbra is a harc élén, magasra tartva a szabadság zászlaját. napjainkban az amerikai egyesült államok, más imperialista hatalmak támogatásával, a világ különböző részein a provokációk és agressziók egész sorát követi el, - mondotta fehér lajos, majd rámutatott, hogy az egész haladó emberiséget felháborítja a vietnam elleni agresszió, amelyet a magyar országgyűlés és népköztársaságunk kormánya is - népünk érzéseinek hangot adva - mélyszégyenrel ítél el. - kormányunk és népünk mély meggyőződése, hogy az imperialisták minden mesterkedése ellenére is győzelemmel fog végződni a vietnami nép szent védelmi harcáé hazája teljes felszabadulásáért és egyesüléséért!

- a nemzetközi helyzet fokozódó éleződése, amelyért a felelősség az egyesült államok uralkodó köreit terheli, - több és nagyobb erőfeszítéseket kíván valamennyiünktől, a béke minden harcosától. a fir számos antiimperialista akciót kezdeményezett eddig is, és folytat ezután is. nekünk, magyaroknak külön is elismeréssel és helyestéssel kell szólnunk a szövetségnek azokról az akcióiról, amelyeket a nyugatnémet atomfegyverzés és a háborus bűnök elévülése ellen folytatott. népünket nyugtalanság tölti el az nszk-ban tapasztalható különböző revansista törekvések miatt. a varsói szerződés tagállamaival együtt a magyar kormány is a leghatározottabban ellenzi a sokoldalú nato-atomhaderő létrehozásának tervét, és azt, hogy ennek révén a nyugatnémet militaristákat atomfegyver birtokába juttassák. 50 millió ember halála és szenvedése arra kötelezi a hitler elleni egykori koalíció államait: akadályozzák meg, hogy európa és a világ békéjét német földről valaha is fenyegethessék. ez megköveteli a másfél évtizede fennálló két német állammal a békeszerződés megkötését is, amely megszünteti a második világháború maradványait és szilárd békét teremt Európában.

- a mai éleződő nemzetközi helyzetben az imperializmus féken tartása, kalandor terveik megghusítása a népek nagyfokú éberségét, minden imperialista-ellenes erő egységét és gyarapítását követeli meg. az ellenállási mozgalomnak, a mi kongresszusunknak fontos szerepe van ebben a harcban. kívánom, hogy töltse be minél jobban feladatát. népünk megbecsüléssel tekint a fir-re, a kötelességeibe tartozó nemzeti szervezetekre. érdeklődéssel figyeli és mély együttérzéssel támogatja a kongresszus munkáját. a magam részéről is sok sikert kívánok a kongresszus tanácskozásához és valamennyi résztvevőjének erőt, egészséget a további helytálláshoz és munkához. /mti/

11.50/a 12-1965

- 28 -

bb 40. megkezdődött az ellenállók nemzetközi szövetségének budapesti kongresszusa

t vt/hné szb zs

1965. december 9.

a fasizmus, a nácizmus üldözötteinek, volt deportáltaknak, a különböző országok antifasiszta ellenállóinak képviselőiben összegyűlt több mint 300 résztvevő jelenlétében csütörtökön délután a magyar tudományos akadémia dísztermében megkezdődött az ellenállók nemzetközi szövetségének /fir/ 5. kongresszusa. gustaw alef-bolkowlaknak, a fir főtitkárhelyettesének, a lengyel küldöttség vezetőjének javaslatára megválasztották a tanácskozás elnökségét. az elnökségben helyet foglalnak a fir vezetőin kívül az ellenállási mozgalom világszerte ismert kiemelkedő harcosai. az elnökségbe választották fehér lajost, dr. münnich ferencet, - az mszmp politikai bizottságának tagjait -, révész géza nyugalmazott vezérezredest, továbbá a görög nép hősi fiát, manolisz glezoszt is, aki a görög küldöttség élén röviddel a tanácskozás megkezdése után érkezett a terembe, az egybegyűltek nagy tapsa közben.

umberto terracini, a fir alelnöke megnyitó beszédében bejelentette: a szövetség elnöke a 75 esztendő ettore tibaldi professzor betegsége miatt nem vehet részt a kongresszuson, s felolvasta levelét, amelyben kéri, hogy idős kora és megromlott egészségi állapota miatt mentse fel a fir elnöki tisztének betöltésétől. umberto terracini méltatta a lemondott elnök értékes, eredményes tevékenységét, majd kegyelettel emlékezett azokra az ellenállókra, akik a legutóbbi kongresszus óta elhunytak.

ezután a kongresszus résztvevőit, akik között megjelent a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja is fehér lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, a magyar partizán szövetség elnöke üdvözölte.

/fehér lajos beszédét mai bb 38. számú kiadásunkon közöljük. az embargót feloldjuk./

a nagy tapssal fogadott beszéd után az elnöklő umberto terracini bejelentette, hogy számos üdvözlő távirat érkezett a kongresszushoz. küldői - az ellenállási mozgalom kiemelkedő személyiségei - sok sikert, eredményes munkát kívánnak a tanácskozásnak.

az üdvözlések ismertetése után került sor jean toujacnak, a fir főtitkárának beszámolójára, a legutóbbi kongresszus óta végzett munkáról, az ellenállók nemzetközi szövetsége előtt álló feladatokról.

/folyt.köv./

12.25/a -1965

- 29 -

bb 41. két halálos közlekedési baleset

Lk-Lm zs

1965. december 9.

zuglóban, a kerepesi úton dr. friedler ferenc 37 éves állatorvos, tamási lakos személygépkocsival a sikos uttesten szabálytalanul előzött és összeütközött egy szembejövő tehergépkocsival. a baleset következtében a személygépkocsi vezetője a helyszínen meghalt, felesége, dr. friedler ferencné, 30 éves mérnök, a gépkocsi utasa, életveszélyes sérülést szenvedett.

a 11. kerület hamzsabégi úton nyerges miklós 35 éves gépkocsivezető motorkerékpárjával a kellően nem kivilágított úton egy lovaskocsinak ütközött. a motorkerékpárveetője a helyszínen meghalt.

a 11. kerület schönherz zoltán utca és a karinthy frigyos utca torkolatánál suhajda jános 34 éves gépkocsivezető, sári lakos ittasan vezette tehergépkocsiját, nem tartotta be a követési távolságot és egy előtte álló gépjárműsornak ütközött. a baleset következtében az egyik gépkocsi utasa könnyebben megsérült és jelentős kár keletkezett a járművekben. a rendőrség suhajda jánost előzetes letartóztatásba helyezte./mti/

.-.

bb 40. /megkezdődött... 1. folyt./- szb

/jean toujac főtitkár beszámolóját mai bb 37. kiadásunkon közöltük. a beszéd embargóját feloldjuk./

a nagy tapssal fogadott beszámoló után a délelőtti ülés véget ért. délben a kongresszus résztvevői a hősök terén megkoszorúzták a magyar hősök emlékművét.

/folyt.köv./
m

13.40/- szb

-30-

a szerkesztőségek figyelmébe!

szb bs

1965. december 9.

a mai bb 38. számú hírünk: /fehér lajos beszéd/ első folytatásának első bekezdése helyesen a következőképpen végződik:

... minden mesterkedés ellenére is győzelemmel fog végződni a vietnami nép szent védelmi harca, hazája teljes felszabadulásáért.

- a nemzetközi helyzet... stb. /mti/

.-.

m
bb 42. időjárásjelentés

tr szb

1965. decemoer 9.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. december 9-én, csütörtökön délben:

párás, ködös idő

közép-európát, így a kárpát medencét is a tegnapi nap folyamán északnyugati széllel hidegebb levegő árasztotta el. a ma reggeli időjárási helyzetkép szerint az atlanti óceán térségéből származó nagy sebességgel kelet felé mozgó ciklonrendszer a brit szigetek és a benelux államok vidékén változatlan, szeles, esős időt okoz, de a szárazföld belsejébe jutását átmenetileg az alpok, kárpátok fölött húzódó magasnyomású gerinc akadályozza meg. ezeken a területeken párás, ködös, csendes idő uralkodik.

hazánkban tegnap borult volt az ég, az országos jellegű esők a reggeli óráktól a nyugati megyékben havasesőbe, havazásba ment át. a csapadékhullás a dunántúlon a kora délutáni órákban szünt meg, este a felhőzet felszakadása kezdődött nyugaton, s lassan kelet felé terjedt, reggelre párás, ködös idő lett. a tegnapi lehullott csapadék mennyisége általában 5-10 milliméter között volt, a dunántul déli részén és az északi középhegységben egyes helyeken meghaladta a 10 millimétert. a hőmérséklet napközben plusz 2 - plusz 6 fokig emelkedett, s az éjszaka folyamán 0 - mínusz 4 fokig hűlt le a levegő. a sportolásra alkalmas porhó vastagsága dobogókőn 12 centiméter, galyatetőn 33, bánkúton 34, kékestetőn 35 centiméter. ma délelőtt folytatódott a csendes, párás, ködös idő, a hőmérséklet 11 órára általában mínusz 1 - plusz 3 fokig emelkedett.

/folyt.köv./

13.24/a

- 31 -

bb 42. /időjárás... 1. folyt./- szb

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 4 fok volt, a sokévi átlagnál 2,3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 milliméter, mérsékelten süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: ma változó mennyiségű felhőzet, párák, ködös idő, holnap borult idő, havasosóval, havazással, megélénkülő délnyugati széllel. éjszakai fagyok. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 4 - plusz 5, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 0 - plusz 5 fok között.

a duna vizállása budapestnél 272 centiméter. /mti/

bb 43. pótolták az árvizokozta 12 millió forintos veszteséget a lábatlani vasbetongyár dolgozói

vid lk-szf lm bs 1965. december 9.

a komárom megyei üzemek közül a lábatlani vasbetongyárat sújtotta legjobban az árvíz, négy hétig szünetelt az üzemből a munka, mert a víz elöntötte a munkahelyeket. a termelés kieséssel 12 millió forint kár érte a vállalatot.

a veszteség pótlására sok műszaki intézkedést vezettek be. átalakították egy régi gépet, s ezzel új termék, járdalap gyártását kezdték meg. az év végéig hatszázezer járdalapot készítenek. átszervezték az oszlopgyámok gyártását is. kicserélték, korszerűsítették a sablonparkot. könnyebb lett így a munka, csökkent a sejteltetés, és javult a minőség. a feszített vasúti betonlapokat gyártó csarnokban sorozatosan csúcsteljesítményeket értek el a dolgozók. korábban naponta 1260 vasutalapot készítettek, az utóbbi hónapokban pedig elérték a napi 1300-at.

az idén először vállalkoztak exportfeladatokra is. a német demokratikus köztársaságnak negyvenezer vasutalapot állítanak elő, szállítását megkezdték. csehszlovákiának nagymennyiségű járdalapot készítettek.

így az üzem dolgozói a vállalat december vége helyett már most pótolták a tizenkét millió forintos veszteséget, sőt úgy számítják, négymillió forint értékű többlettermeléssel zárják az évet. /mti/

14.50/a

- 32 -

15¹⁰ Be

bb 44. hűségjuttalmat osztottak az erdőtelki termelőszövetkezetnek
vid ká/sk-lm bs 1965. december 9.

az erdőtelki új élet termelőszövetkezetben ünnepséget rendeztek a közös gazdaság legrégebbi tagjai tiszteletére. az ünnepségen 28 olyan termelőszövetkezeti gazda jelent meg, akik tíz vagy ennél több éve tagjai a közös gazdaságnak. többségük 1949-ben részt vett a termelőszövetkezet megalakításában és na részük van abban, hogy az akkoriban hiányos felszereléssel működő termelőszövetkezet jelenleg heves megye legjobb közös gazdaságai közé tartozik. a közgyűlés határozata alapján a jubiléus tagokat 500-800 forint hűségjuttalomban részesítették. /mti/

bb 46. a rendőrség kérése

hné-lm zs 1965. december 9.

november 25-én éjszaka 1 óra tájban budapesten a 11. kerület villányi ut és dávid ferenc utca sarkán egy személygépkocsi súlyos közlekedési balesetet okozott. a baleset után a gépkocsi vezetője, valamint utasa - két fiatal férfi - a helyszínről elmenekült. a dávid ferenc utcán keresztül a kelenföldi ut irányába tartottak, majd a hamzsabégyi uti vasúti hídnál egy 49-es villamossal folytatták útjukat a kelenföldi pályaudvar felé. az egyik fiatalember a baleset következtében erősen vérző fejsérülést szenvedett, ez utóbbi személyleírása: 19-20 év körüli, körülbelül 175 cm magas, homlokán az említett sérülés, haja dus, göndör fekete. ruházata: sötétszürke felöltő, csikós, sötét nadrág. a másik fiatalember: 18-19 év körüli, kb 165 cm magas, simára fésült, gesztenyebarna hajjal. ruházata: világos árnyalatú, zöldesszürke felöltő.

a budapesti rendőrfőkapitányság kéri mindazokat, akik a baleset körülményeiről, a baleset helyszínéről elmenekült két fiatalember kilétéről felvilágosítást tudnak adni, jelentkezzenek a 123-456, 11-55-ös mellékállomáson telefonon, vagy személyesen a budapest, 5. kerület deák ferenc u. 16. 1. em. 107. számú nyelviségben. /mti/

15.00/a

- 33 -

bb 45. magyar szereplők az egykori szovjet partizán-
tábornok könyvében - a.f. fjdorov nyilatkozata

t vt/j-lm zs

1965. december 9.

a.f. fjdorov egykori partizántábornok, a szovjetunió
kétszeres hőse, az szkp kb tagja, ukraina társadalombiztosítá-
si minisztere, a fir kongresszusára érkezett szovjet delegáció
vezetője nyilatkozott az mti munkatársának:

- örömmel jöttem a magyar fővárosba, márcsak azért is,
mert budapesten sokan élnek és dolgoznak azok közül, akik a
nagy honvédő háború éveiben részt vettek az ellenállási mozga-
lomban és a partizánharcokban - mondotta. sok új baráttra tettem
szert a háború után a partizánok élén című könyvemmel is. ma-
gyarországon sok ezren olvasták ezt a könyvet, s tudomásom
szerint sok fiatal is szívesen forgatja. azt hiszem, a könyv
segít a most felnövő nemzedéknek, hogy tisztán lássa: milyen
körülmények között, hogyan s milyen célokért harcoltunk a
német fasiszták ellen. szeretnék találkozni magyar olvasóimmal,
hallani véleményüket, tanácsaikat, mert úgy gondolom, hasznos
lehet további munkámban, egyébként utolsó tél címmel az idén
megjelent a negyedik könyvem, amelyben szintén sok szó esik a
magyar hazafiakról, akik velünk együtt harcoltak a német
fasiszták ellen.

a fir v. kongresszusáról szólva a.f. fjdorov hangoz-
tatta: olyan problémákról tanácskoznak, amelyek a világ
valamennyi becsületes emberét foglalkoztatják. a szovjet dele-
gáció a kongresszus fórumán is kifejezésre kívánja juttatni
százmilliók jogos követelését: az amerikaiak vessenek véget
a vietnami agressziónak, dél-vietnam területéről azonnal vonják
ki az összes idegen csapatokat, haladéktalanul szüntessék meg
észak-vietnam bombázást, s tartsák tiszteletben a vietnami nép-
jogát, hogy maga dönthesse sorsáról, minden külföldi beavatko-
zás nélkül.

- a faszizmus elleni harcok egykori részeseit természe-
tesen élénken foglalkoztatják az európai biztonság kérdései
is - folytatta. - úgy érezzük, nem ülhetünk ölbetett kézzel,
amikor a bonni kormánykörök minden elkövetnek, hogy a német
szövetségi köztársaság atomfegyverhez jusson. kötelességünk
fellépni ennek megakadályozásáért, felébreszteni minden becsü-
letes ember lelkiismeretét, fejezte be nyilatkozatát a.f.
fjdorov./mti/

15,45/m

- 34 -

bb. 47. elkészült a 960 holdas püspökladányi öntözőtelep

vid ká/sk/gy/bs

1965. december 9.

a püspökladányi zöld mező termelőszövetkezetben befejező-
dött a korszerű nagyüzemi öntözőtelep építése. hatszáz hold már
az elmúlt esztendőben is üzemelt, s most a hatralevő 360 holdat
kapcsolták be öntözésbe. mind a 960 holdon földalatti vezetéket
építettek, s erre kapcsolják reá a szórófejeket, az esőszerűen
öntöző berendezéseket. ezzel a nyolcmillió forintos beruházással
megváltozik a 2 500 holdas termelőszövetkezet gazdálkodása. a
hortobágy és nagykunság találkozásánál elterülő földeken a mono-
kultúrális rizs helyett elsősorban kapásokat és pillangósokat
öntöznek, s csaknem megkétszerezik a termésátlagokat./mti/

bb. 48. már áramot termel a pécsi hőerőmű hatodik gépegysége -
befejezés előtt a mecseki iparvidék egyik legnagyobb be-
ruházása

vid lk/szf/gy/bs

1965. december 9.

a pécsi hőerőműben az üzembehelyezés izgalmas óráit
élik a műszakiak és a szerelőmunkások. gondos ellenőrzés után
csütörtökre virradó éjjel megkezdte az áramtermelést a hatodik
gépegység. ez azt jelenti, hogy elkezdődött az egységnek garan-
ciális próbaüzemi időszakát megelőző járatása, hivatalos nyel-
ven kísérteti üzempróbája, amely azonban már áramtermeléssel
van összekötve. a hatodik egység kísérteti, majd ezt követő
próbaüzeme végeztével a pécsi hőerőmű jövőre éri el a tervezett
végső, 220 megawatt teljesítményét.

a száz holdnyi kiterjedésű, modern ipartelep azzal a rendel-
tetéssel épült, hogy a mecseki bányákból a kitűnő fekete szén
mellett kikerülő gyenge fűtőértékű, egyéb célra alkalmatlan sze-
net is hasznosítsák, az üzem megfelel a várakozásnak: az ország
összes erőművei között a pécsi hőerőmű dolgozik a legkisebb tü-
zelőanyagköltséggel.

a majdnem két és félmilliárd forint értékű beruházás több
szakaszban épült kivitelezésén mintegy félszáz vállalat működött
közre. az első 32 megawattos turbina 1959-ben kezdett áramot ter-
melni, ezt követte további két hasonló egység, majd a városi táv-
fűtés ellátására szolgáló főturbina átadása. az erőműépítés to-
vábbi nagy feladata volt két 50 megawattos blokkegység elkészí-
tése.

/folyt. köv./

15,50/m

- 35 -

bb. 48./már áramot termel.... 1. folyt./ gy

az egyik ez év ősze óta dolgozik, most pedig ennek ikerpárja kezdte meg az áramtermelést. ezeket az erőmű teljesen elkészült. az építés, szerelés során a legkorszerűbb technológiákat sorakoztatták fel. az impozáns, csaknem félmillió légköbméteres főcsarnokot például a helyszínen előregyártott, hetven tonna súlyú óriás elemekből szerelték össze. a gépmonstrumok is előre összeszerelt, hatalmas blokkokban kerültek helyükre./mti/

bb. 49. gazdag idegenforgalmi program várja jövő nyáron a nyugat-dunántul látogatóit

vid tr/szf/gy/bs

1965. december 9.

csütörtökön győrött tartott tanácskozást a nyugat-dunántuli intéző bizottság kulturális szakbizottsága.

az elhangzott tájékoztatók szerint a következő esztendőben győr-sopron és vas megyében gazdag nyári program várja a hazai és külföldi látogatókat. vas megyében továbbra is szombathely és kőszeg lesz a kulturális események zömének színhelye. a kőszegi jurisich várban februárban ismét megrendezik a már hagyományos concordia bált, farsang utolsó hetében pedig az őrségi falvakban az idegenforgalmi látványosságnak számító régi szokást, a rönkhuzást elevenítik fel. húsvétkor kőszegen háromnapos autós-találkozót rendeznek hazai és külföldi autósok részvételével. a szombathelyi gazdag programból kiemelkedik augusztusban az isis szentélyben megtartandó varázsfuvola előadás, valamint a savaria karnevál.

győrött a folyóvizek adta és a vár nyújtotta lehetőségeket igyekeznek majd kiaknázni. a győri várban 1 500 férőhelyes szabadtéri színpad építését tervezik, nagyobb hangversenyek és előadások tartására. győrött szomban probléma, hogy a vendéglátóipari vállalat jelenleg nem képes a városba érkező vendégek színvonalas ellátására.

sopronban jövőre is az ünnepi hetek és a nyári szabadegyetem emelkedik ki a nyári rendezvények közül./mti/

..

15,50/m

-36-

14/2

bb 50. befejeződött a szocialista országok jogászainak szegedi tanácskozása

vid tr-lm fm

1965. december 9.

csütörtökön a szegedi tiszai szálló különtermében befejeződött a magyar tudományos akadémia állam- és jogtudományi intézete és a józsef attila tudományegyetem által közösen rendezett három napos polgári jogi tudományos munkaértekezlet. a konferencián mintegy félszáz hazai, valamint bulgáriából, csehszlovákiából, jugoszláviából, lengyelországból, az ndk-ból, romániából és a szovjetunióból érkezett tizennyolc külföldi jogász vett részt. a napirenden dr. eörsi gyulának, az mta levelező tagjának „a szocialista polgári jog strukturája és kutatásának módszerei”, című, dr. kemenes béla tanszékvezető docensnek „a szerződések elméleti alapja”, című, valamint dr. csanádi györgy tanszékvezető docensnek „az állami vállalatok közötti szerződések új problémái”, című referátumai szerepeltek. a háromnapos vitában több mint harmincan, köztük valamennyi külföldi vendég is felszólalt.

az értekezletről dr. kemenes béla, a szegedi józsef attila tudományegyetem állam- és jogtudományi karának dékánja a következőket mondta az mti munkatársának:

- egyetemünk harmadik alkalommal hívta meg nemzetközi tanácskozásra a szocialista országok jogtudósait. 1963-ban munkajogi, 1964-ben államjogi, az idei háromnapos konferencián pedig polgári jogi kérdések megvitatása szerepelt napirenden. az elhangzott referátumok különböző megközelítésben, de lényegében egy főkérdés köré csoportosultak: a szocialista polgári jog szerepe a vagyonviszonyok jobb rendezésében.

- ismeretes, hogy a szocialista tábor legtöbb országában napirendi kérdés a gazdasági mechanizmus időszerűvé vált problémáinak megoldása, az ezzel kapcsolatos új módszerek keresése. a polgári jog szerepe ebből a szempontból fokozódik, mert például a polgári jog munkálja ki és tartalmazza azokat az anyagi ösztönzőket, amelyek erősítése most központi feladat.

- rendkívül tanulságos volt a konferencia, mert a külföldi vendégek felszólalásai alapján megismertük az ezzel kapcsolatban nálunk már bevezetett vagy tervezett különböző megoldásokat, és így kitűnő összehasonlítási alkalom nyílt a mi tervezett megoldásainkkal való egyeztetésre.

/folyt.köv./

16,00/m

- 37 -

bb 50. /befejeződött....1.folyt./-lm

a társadalmi gyakorlattal szoros kapcsolatban álló polgári jogi kérdések legfőbb célja a szocializmus építésének segítése. természetesen azonban, hogy a konferencia elsősorban a fejlődésből adódó új jogi problémák elméleti megoldására törekedett. az elhangzott számos vélemény, termékeny vita ehhez kapcsolódott.

a tanácskozáson elhangzottak alapján remélhető, hogy a szocialista országok polgári jogi kutatói a jövőben két-három évenként rendszeresen találkoznak majd más-más országban. szegeden megalakítandó szakmai irodánk vállalja az ilyen tanácskozások szervezését, s közreműködik majd az országok kutatói között a publikációk, a tanulmányok rendszeres kicserélésében, a tapasztalatok összegezésében. a tanácskozáson elhangzott referátumokat és a vita lényegét több nyelven kiadjuk és megküldjük majd az érdeklődőknek. terveink szerint jövőre ismét szegedre hívjuk majd a szocialista országok jogászait. 1966-ban a jogászképzés, a nappali- és a levelező oktatás nemzetközi tapasztalatait kívánjuk összegezni,./mti/

..-

bb 51. biró vera elutazott az unesco-bizottság párizsi ülésére

k áe/hné-lm fm

1965. december 9.

biró vera, a művelődésügyi minisztérium közművelődési főosztályának vezetője csütörtökön párizsba utazott, ahol részt vesz az unesco nemzetközi felnőttoktatási bizottságának konferenciáján./mti/

..-

bb 52. elkészült a szovjetunió számára gyártott idej utolsó vasuti személykocsi

vid lk-lm szf

1965. december 9.

a magyar vagon- és gépgyárban 1952 óta készítenek vasuti személykocsikat a szovjetunió számára. három év óta kizárólag légkondicionáló berendezéssel ellátott kocsikat küldenek a gyár legnagyobb megrendelőjének. az idén száz ilyen kocsit rendelt a szovjetunió. a sorozat utolsó darabja csütörtökön készült el./mti/

..-

16,04/m

. 38 .

bb. 53. tizenkétezer fiatal tanul a nógrádi kisz-szervezetekben
vid j/fm/gy/bs

1965. december 9.

csütörtökön az oktatás előkészítéséről, illetve beindításáról tanácskozott a kisz nógrád megyei végrehajtó bizottsága. kálovits géza, a nevelési osztály vezetője bejelentette, hogy a kisz keretében most megkezdődött oktatásban több mint tizenkétezer fiatal vesz részt./mti/

..-

bb. 54. szemléltető eszközök kiállítása nyirbátorban

vid sk/fm/gy/bs

1965. december 9.

csütörtökön a nyirbátori gimnáziumban megnyitották az új oktatási szemléltető eszközök kiállítását. több mint 30 - pályázatra beérkezett - ötletet mutatnak be. bizottság dönti majd el, hogy a bemutatott eszközök közül melyeket fogják sorozatban gyártani és felhasználni az iskolákban./mti/

..-

bb. 57. már csak három tatabányai bányász szorul kórházi ápolásra

vid gg/fm/gy/bs

1965. december 9.

a tatabányai 15/a aknán történt sujtólég robbanásnak már csak három sebesültjét ápolják kórházban. a többi bányászt csütörtökön hazaengedték. a három sérült közül staub jános vajúró állapota még életveszélyes./mti/

..-

16.31/-n

-39-

bb 55. a fékezendő súly helytelen kiszámítása és a megengedett sebesség túllépése okozta a görcsönyi vasuti balesetet

vid/lk/m/szf

1965. december 9.

mint emlékeztető, november 26-án egy halálos áldozatot követelő és 30 személy sérülését okozó vasuti szerencsétlenség történt a baranya megyei görcsöny község állomásán.

a MÁV pécsi igazgatóságának szakemberei a most befejezett vizsgálatok során megállapították, hogy a teher- és motoros személyvonat összeütközését a tehervonat fékezhetlensége és a sebesség túllépése idézte elő. a tehervonat vezetője ugyanis helytelenül számította ki a fékezendő súlyt, a mozdony vezetője pedig a megengedett 30 kilométeres sebesség helyett 46 kilométerrel közlekedett. így a tehervonat a kívánt helyen nem birt megállni, s összeszaladt a vele szemben érkező mozdorossal. a tehervonat vezetője és mozdonyvezetője a bíróság előtt felel a mulasztásért.

vizsgálat, illetve fegyelmi eljárás indul több olyan személy ellen is, akik ugyan nem voltak közvetlen okozói a balesetnek, de munkájukban számos, a szerencsétlenséggel kapcsolatos hibát találtak. /mti/

bb 56. vitaülés a technika házában a mezőgazdasági termelés szakosításáról

t ie/m/ká

1965. december 9.

az agrártudományi egyesület és a közgazdasági társaság csütörtökön délután vitaülést rendezett a technika házában a mezőgazdasági termelés szakosításáról. a bevezető előadást Erdei Ferenc akadémikus tartotta, a vitát Hont János, a földművelésügyi miniszter első helyettese vezette.

a mezőgazdasági termelés szakosításának területi vonatkozásával kapcsolatban Erdei Ferenc megállapította: az utóbbi években hazánkban - és világszerte - előtérbe került az a törekvés, hogy a mezőgazdaság egyes ágazatait az arra legalkalmasabb termőhelyeken fejlesszék. ehhez elsősorban a mezőgazdasági termelés körzeteit kell meghatározni, amit viszont nehezít, hogy a geográfusok az ország természeti tájait csak a legutóbbi években állapították meg, s hogy az ország komplex területi egységei még ma is vitatottak. ennek ellenére: az agrárgazdasági kutató intézetben elkészült egy olyan a termelésszerkezet vizsgálatán alapuló komplex rajonizálási tanulmány, amely alapot ad ahhoz, hogy a mezőgazdasági körzeteket egyetértően meg lehessen határozni.

/folyt.köv./

16.48/-n

-40-

ME

bb 56. /vitaülés ... 1. folyt./ m

bár a termelés területi elhelyezésének, körzetesítésének problémájával a hazai agrárközgazdasági kutatások már régebben foglalkoznak, a gyakorlatban a területi szakosítás általában nem erősödik, sőt, - néhány speciális helytől és ágazattól eltekintve - az egyes körzetek termelésszerkezetében inkább a kiegyenlítődés tendenciái érvényesülnek. ezt a tényt viszont általában nem hibának kell értékelni, hanem azt a következtetést kell belőle levonni, hogy mezőgazdasági termelésünk területi elhelyezését még hosszabb ideig a történelmileg kialakult helyzet határozza meg. a nagyobb mértékű területi szakosítás csak akkor helyes és reális, ha megvannak az ehhez szükséges feltételek; ezek közé tartozik többek között a gazdaságirányítási rendszer reformjának néhány várható intézkedése, valamint a mezőgazdasági termelés távlati fejlesztési irányának megalapozott kitűzése.

a mezőgazdasági termelés területi koncentrációjától és specializációjától eltérően az üzemi szakosítás szükségessége és lehetősége fokozottabban jelentkezik már a harmadik öt éves terv időszakában is. jelentőségét aláhúzza, hogy a szakosítás a gazdaságosság növelésének, az üzemi jövedelem fokozásának egyik kiemelkedő fontosságú tényezője. ennek megállapítása mellett az előadó azt is hangsúlyozta, hogy az erősebb szakosítás feltételei itt is csak fokozatosan jönnek létre, s ezért a helyenként divattossá vált „szakosítási hullámot”, csillapítani kell.

a kutatási eredmények és a gyakorlati tapasztalatok szerint az üzemi szakosításban három szintet kell megkülönböztetni. az egyik: a különböző társadalmi szektorok között ténylegesen kialakult és várhatóan a következő tervidőszakban is érvényes munkamegosztás. ezek szerint az állami gazdaságokban az állattenyésztés és a takar-

mány- valamint a gyümölcsstermelés, a termelészövetkezeti közös gazdaságokban a kenyérgabona, az ipari növények és a zöldségfélék termelése, a háztáji és kisegítő gazdaságokban pedig a sertés- és baromfitenyésztés, a zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermesztés jelentik a fő ágazatcsoportokat. az üzemi specializáció második szintje: a gazdaságok szakosítása. ez főként tágabb értelemben, egyes ágazatok erőteljesebb fejlesztésének formájában alakul ki; arra, hogy egy-egy gazdaság csupán néhány termék előállításával foglalkozzék - többek között a nem megfelelő arányok és a gazdaságok közötti kooperáció korlátozottsága miatt - alig van mód. a legnagyobb fejlődést eddig mind a tudományos kutatás, min az állami gazdaságok és a termelészövetkezetek gyakorlata a „harmadik szinten”, a gazdaságon belüli szakosításban érte el. az üzemen belüli munkamegosztás, a bizonyos önállósággal rendelkező szakosított termelőegységek kialakulása már eddig is kedvezően hatott a gazdálkodás színvonalára, jövedelmezőségére, és további fejlesztése indokolt és lehetséges.

Erdei Ferenc akadémikus bevezető előadását élénk és sokoldalú vita követte. /mti/

16.58/-n

ME

bb 58. a fehérgyarmati járás öt községében már megszűnt a cigánytelep

vid tr-lm fm

1965. december 9.

a cigánylakosság helyzetének megoldására hozott intézkedések eredményeiről és a további feladatokról tárgyalt csütörtöki ülésén a fehérgyarmati járási tanács végrehajtó bizottsága megállapította, hogy az 1962 tavaszán elkészített és jóváhagyott távlati terv helyesen határozta meg a cigánylakosság helyzetének javítására vonatkozó tennivalókat, s az elmúlt években mind a tanácsok, mind a gazdasági és társadalmi szervek nagy segítséget nyújtottak életkörülményeik javításához. egyik sikerként könyvelhető el, hogy ma már az 1370 munkaképes lakosból 500-nak van állandó, 300-nak ideiglenes, 120-nak sajátos foglalkozása. több mint háromszázan termelőszövetkezetekben kerestek és találtak munkaalkalmat. vannak községek, mint kölcse, kérésmjén, zsarolyán, ahol valamennyi felnőtt a közös gazdaságban dolgozik. munkájukkal elégedettek, évenként 250-300 munkaesélyt irnak javukra.

nem kisebb eredménynek tekinthető, hogy megkezdődött a cigánytelepek megszűnésének folyamata. a családok fele megfelelő lakással rendelkezik, negyedrészüik a községek belterületén él. 1962 óta kérésmjénben, kölcsen, nábrádon, turricsén és zsarolyánban megszűnt a cigánytelep. jövőre 23 család szándékozik állami támogatással lakást építeni. sokat javult, de még ma sem kielégítő a cigánylakosság kulturális, szociális ellátása.

a végrehajtó bizottság határozata szerint az észlelt hibák megszüntetése érdekében a távlati tervet megfelelően kiegészítik./mti/

.-

17.00/-n

-42-

Mu

bb. 59. társadalmi bírósági elnökök tanácskozása pécssett

vid gg/fm/gy/la

1965. december 9.

dr. szalmásy lajos, a megyei ügyészség vezetője nyitotta meg pécssett a baranyai társadalmi bíróságok elnökeinek csütörtöki egéssznapos tanácskozását, majd tihanyi jános, az szmt elnökségének tagja beszámolt a társadalmi bíróságról megyei helyzetéről és feladatairól. elmondotta többek között, hogy baranyában jelenleg 143 társadalmi bíróság működik és munkájuk évről-évre hatékonyabbnak bizonyul. általában ezer fegyelmi ügyből százat visznek az üzemek, intézmények nyilvánossága elé, azok megtárgyalásán száz-kétszáz dolgozó vesz részt, s a helyes állásfoglalás kialakítását hozzászólásaikkal is elősegítik. a mecseki szénbányászati tröszt, a baranya megyei építőipari vállalat, a mecseki ércbánya vállalat, a 12-es aköv például azok közé az üzemek közé tartozik, ahol a társadalmi bíróságot jól előkészítik és olyan ügyeket tárgyalnak a dolgozók széleskörű bevonásával, amelyek tipikusak és hozzájárulnak a közélet tisztaságának, a társadalmi tulajdonnak a védelméhez. a vendéglátóiparban és a kereskedelemben ezzel szemben a fegyelmi ügyek számához hasonlítva elenyészően kevés a társadalmi bíróságok elé terjesztett ügyek száma.

a társadalmi bíróságok elmarasztaló határozatai - kevés kivételtől eltekintve - a dolgozók igazságérzetével találkoznak és megfelelnek az érvényes jogszabályoknak. a dolgozók igénylik a lazaságok felszámolását, viszonylag ritkán fordul elő, hogy helytelenül felfogott „szolidaritásból”, baráti mentőakciókat indítsanak a szocialista erkölccsel, a közösségi tulajdonnal szemben vétők érdekében. azt viszont több helyen kifogásolták, hogy az irodai alkalmazottak, illetve a vezetői munkakört betöltők ellen nem, vagy igen ritkán indítanak eljárást, rosszul értelmezett „tekintélyféltés”, miatt. egészében véve megállapítható, hogy a baranyai társadalmi bíróságok évről-évre színvonalasabb tevékenységet fejtenek ki és munkájuk hatékonyságát a jövőben szakmai patronálásukkal, a tagok oktatásának megszervezésével is elősegítik.

a legeredményesebben dolgozó 15 társadalmi bírósági elnököt a „szakszervezeti munkáért”, kitüntető jelvény arany-, ezüst, illetve bronz fokozatával tüntették ki./mti/

.-

17,05/m

- 43 -

Mu

bb. 60. a föld hőháztartásának új magyarázata - megtartotta idei záróülését a magyar geofizikusok egyesülete

t iz/tr/vg/gy/La

1965. december 9.

csütörtökön délután tartotta idei záróülését a technika házában a magyar geofizikusok egyesülete.

a záróülés legérdekesebb momentuma dr. egyed László kossuth-díjas professzor előadása volt, amelyben a föld hőháztartásával kapcsolatos új számításainak eredményét ismertette.

amint mondotta, a föld belső viszonyainak vizsgálatában mindaddig sok gondot okozott az, hogy a mélységből felfelé áramló hőmennyiség - a hőáram - nem magyarázható meg pusztán bolygónk eredeti hőképzésével. mindaddig nem is sikerült olyan elméletet kidolgozni, amely minden ellentmondástól mentesen adna választ a kérdésre. az ellentmondásokat különböző feltételezésekkel próbálták kiküszöbölni. ilyen volt például az, hogy a hő termelő radioaktív anyagok nagy tömegben csak a kéregben fordulnak elő, mennyiségük a mélyebb rétegekben elenyészően csekély. feltételezték azt is, hogy a tengeri területeken a hőáram sokkal kisebb, mint a szárazföldeken. e feltételezéseket azonban a mérési eredmények megcáfolták.

egyed professzor ezzel szemben abból a két alapelvől indult ki, hogy egyrészt a radioaktivitás a föld egész tömegében egyenletesen oszlik el, másrészt bolygónk térfogata állandóan nő. ezen az alapon pontosan kiszámította a különböző mélységű rétegekben adódó hőmérsékleti változások jellegét. számításai arra mutatnak, hogy a földön állandó a hőtermelés is és az egyes rétegek hőmérsékletének változása is. a felszín közelében millió évenként három fokkal emelkedik a hőmérséklet. ez a melegezés azonban a mélyebb rétegek felé egyre kisebb és körülbelül 2 000 kilométeres mélységben már hőmérsékletcsökkenésbe csap át, ami a köpeny alján éri el a legnagyobb mértéket. még lejjebb, a maghéjban ismét állandó a hőtermelés, viszont egészen a középen, a belső magban megint hőelvonás mutatkozik.

ez az elmélet számos olyan jelenséget tesz érthetővé, amelyek a magyarázatát mindaddig hiába keresték. megindokolja például, miért van folyadékszerű állapotban a maghéj, mikor pedig a még mélyebben, a középpontban elhelyezkedő mag anyaga szilárd. megmagyarázza, miért nincs az óceánok fenekén 100-200 millió évesnél idősebb kőzet. ezeken a tájakon ugyanis a kéreg külső, körülbelül 200 kilométeres rétege az állandó hőtermelés folytán többszázmillió évenként rendszeresen újra és újra megolvad, ebben a folyékony állapotában azonban könnyebben adja át a hőt, tehát fokozatosan lehül és így ismét megszilárdul. az utolsó ilyen átalakulás az ugynevezett mezozoikum elején játszódhatott le, amikor is a korábbi rétegek megkülönböztethetetlenül összeolvadtak és ma már csak az azóta krakódott rétegek ismerhetők fel./mti/

17.20/Lm

-44-

KE

bb. 61. hatalmas új ciklon északnyugaton: újabb enyhe időszakasz kezdődik Európában - hazánkban a magasabb hegyeket jóminőségű hó fedi - pénteken ismét havazásra kell számítnunk

i cs/hné/ká/gy/La

1965. december 9.

a hosszan tartó decemberi enyhéséget okozó ciklonrendszer a Fehér-tengeren túli területek felé húzódott, ugyanakkor az izlandtól délre fekvő térségben új, hatalmas ciklonrendszer alakult ki. ez utóbbi újabb enyhe óceáni légtömegeket indított utnak kelet felé. az új enyhéség első hulláma csütörtökön elérte nagy-britannia és franciaország nyugati területeit. a két ciklon között - az elvonulóban levő ciklon nyugati oldalán délnek áramló hideggel - kialakult egy kisebb anticiklon-rendszer, amely jelenleg a keleti-tengertől közép-Európán át a balkánig húzódik. a leszálló légáramlás csendesebb, szárazabb időjárást hozott közép-Európára is, de ezeken a területeken a lehülés kissé fokozódott.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul elmondták, hogy a kontinens hőmérséklete és az ellentéteket mutat, míg például skandináviában 2-6 fokkal alacsonyabbak a maximumok, délkelet-Európában - a száva és az al-duna vonalától délre - 2-6 fokkal magasabbak a sokévi átlagszintnél. közép-Európában a hőmérséklet megfelel az időszak normáinak, vagy 1-2 fokkal meghaladja. a budapesten mért napi középhőmérséklet szerdán 2,3 fokkal magasabb volt az átlagnál, a csütörtöki pedig már nagyjából megfelelt a plusz 1,6 fokos sokévi középértéknek. a legutóbbi jelentések szerint a földközi-tenger partvidékének középső szakaszában még többhelyütt mértek 20 fokos, vagy néhány fokkal ezt is meghaladó, csaknem nyári hőmérsékletet. olaszország és görögország déli tájain a csütörtök hajnali minimumok sem süllyedtek plusz 12-15 fok alá. ugyanakkor Svédország északi területein volt a kontinens hideg-fészke: egyes állomásokon mínusz 19- mínusz 23 fokos fagyot mutattak a hőmérők.

hazánkban csaknem mindenütt elolvadt a hó, csupán Salgótarján, Borsodnádasd, Zirc és Nagykanizsa vidékéről jelentettek 1-2 centiméter vastag réteget nagyobb foltokban.

/folyt. köv./

17.40/Lm

- 45 -

KE

bb. 60. a föld hőháztartásának új magyarázata - megtartotta idei záróülését a magyar geofizikusok egyesülete

t tz/tr/vg/gy/La

1965. december 9.

csütörtökön délután tartotta idei záróülését a technika házában a magyar geofizikusok egyesülete.

a záróülés legérdekesebb momentum a dr. egyed László kossuth-díjas professzor előadása volt, amelyben a föld hőháztartásával kapcsolatos új számításainak eredményét ismertette.

amint mondotta, a föld belső viszonyainak vizsgálatában mind- eddig sok gondot okozott az, hogy a mélységből felfelé áramló hőmennyiség - a hőáram - nem magyarázható meg pusztán bolygónk eredeti hőképzésével. mindeddig nem is sikerült olyan elméletet kidolgozni, amely minden ellentmondástól mentesen adna választ a kérdésre, az ellentmondásokat különböző feltételezésekkel próbálták kiküszöbölni. ilyen volt például az, hogy a hő termelő radioaktív anyagok nagy tömegben csak a kéregben fordulnak elő, mennyiségük a mélyebb rétegekben elenyészően csekély. feltételezték azt is, hogy a tengeri területeken a hőáram sokkal kisebb, mint a szárazföldeken. e feltételezéseket azonban a mérési eredmények megcáfolták.

egyed professzor ezzel szemben abból a két alapelvől indult ki, hogy egyrészt a radioaktivitás a föld egész tömegében egyenletesen oszlik el, másrészt bolygónk térfogata állandóan nő. ezen az alapon pontosan kiszámította a különböző mélységű rétegekben adódó hőmérsékleti változások jellegét. számításai arra mutatnak, hogy a földön állandó a hőtermelés is és az egyes rétegek hőmérsékletének változása is. a felszín közelében millió évenként három fokkal emelkedik a hőmérséklet. ez a melege- dés azonban a mélyebb rétegek felé egyre kisebb és körülbelül 2 000 kilométeres mélységben már hőmérsékletcsökkenésbe csap át, ami a köpeny alján éri el a legnagyobb mértéket. még lejjebb, a maghéjban ismét állandó a hőtermelés, viszont egészen a közepén, a belső magban megint hőelvonás mutatkozik.

ez az elmélet számos olyan jelenséget tesz érthetővé, amelyek a magyarázatát mindeddig hiába keresték. megindokolja például, miért van folyadékszerű állapotban a maghéj, mikor pedig a még mélyebben, a középpontban elhelyezkedő mag anyaga szilárd. megmagyarázza, miért nincs az óceánok fenekén 100-200 millió évesnél idősebb kőzet. ezeken a tájakon ugyanis a kéreg külső, körülbelül 200 kilométeres rétege az állandó hőtermelés folytán többszázmillió évenként rendszeresen újra és újra megolvad, ebben a folyékony állapotában azonban könnyebben adja át a hőt, tehát fokozatosan lehül és így ismét megszilárdul. az utolsó ilyen átalakulás az ugynevezett mezozoikum elején játszódhatott le, amikor is a korábbi rétegek megkülönböztethetetlenül összeolvadtak és ma már csak az azóta krakódott rétegek ismerhetők fel./mti/

17.20/Lm

-44-

KE

bb. 61. hatalmas új ciklon északnyugaton: újabb enyhe időszakozás kezdődik Európában - hazánkban a magasabb hegyeket jó- minőségű hó fedi - pénteken ismét havazásra kell számítani- nunk

i cs/hné/ká/gy/La

1965. december 9.

a hosszan tartó decemberi enyheséget okozó ciklonrendszer a fehér-tengeren túli területek felé húzódott, ugyanakkor az izlandtól délre fekvő térségben új, hatalmas ciklonrendszer alakult ki. ez utóbbi újabb enyhe óceáni légtömegeket indított utnak kelet felé. az új enyheség első hulláma csütörtökön elérte nagy-britannia és franciaország nyugati területeit. a két ciklon között - az elvonulóban levő ciklon nyugati oldalán délnek áramló hideggel - kialakult egy kisebb anticiklon-rendszer, amely jelenleg a kelet-tengertől közép-európán át a balkánig húzódik. a leszálló légáramlás csendesebb, szárazabb időjárást hozott közép-európára is, de ezeken a területeken a lehülés kissé fokozódott.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul elmondták, hogy a kontinens hőmérséklete és az ellentéteket mutat, míg például skandináviában 2-6 fokkal alacsonyabbak a maximumok, délkelet-európában - a száva és az al-duna vonalától délre - 2-6 fokkal magasabbak a sokévi átlagszintnél. közép-európában a hőmérséklet megfelel az időszak normáinak, vagy 1-2 fokkal meghaladja. a budapesten mért napi középhőmérséklet szerdán 2,3 fokkal magasabb volt az átlagnál, a csütörtöki pedig már nagyjából megfelelt a plusz 1,6 fokos sokévi középértéknek. a legutóbbi jelentések szerint a földközi-tenger partvidékének közép- szakaszában még többhelyütt mértek 20 fokos, vagy néhány fokkal ezt is meghaladó, csaknem nyári hőmérsékletet. olaszország és görögország déli tájain a csütörtök hajnali minimumok sem süllyedtek plusz 12-15 fok alá. ugyanakkor svédország északi területein volt a kontinens hideg-fészke: egyes állomásokon mínusz 19- mínusz 23 fokos fagyot mutattak a hőmérők.

hazánkban csaknem mindenütt elolvadt a hó, csupán salgótarján, borsodnádasd, zirc és nagykanizsa vidékéről jelentettek 1-2 centiméter vastag réteget nagyobb foltokban.

/folyt. köv./

17.40/Lm

- 45 -

KE

bb. 61. /hatalmas új ciklon.... 1. folyt./ gy/

a magasabb hegyek hóviszonyai javultak: a csütörtök reggeli jelentések szerint a dobogókő lejtőit 12 centiméteres friss porhó fedi, a galyatetőn 33, a kékesen 35 centiméteres sportolásra kiválóan alkalmas hóréteg van. mátraházáról 15, hollóstatőről 16 centiméteres, kissé jeges hóréteget, lillafüred-bánkutról 34 centiméteres friss porhavat jelentettek.

a meteorológusok valószínűnek tartják, hogy az új ciklon első óceáni léghulláma már pénteken megérkezik a kárpát-medence fölé. a légcserének megfelelően a felhőzet megnövekszik, s elsősorban a nyugati országrészekben már csapadékra is számíthatunk. az előrejelzés szerint pénteken havas esők és havazások váltogatják egymást, a délnyugati szél megélénkül. a hajnali fagyok ismétlődnek: a minimumszint mínusz 4- plusz 1, a pénteki maximumok 0- plusz 5 fok között alakulnak ki./mti/

bb. 62. közúti aluljárót javasolnak a tervezők a clark ádám térre és roosevelt térre - elbírálták a két csomópont forgalmának rendezésére benyújtott pályaműveket

i hbj/gg/vg/gy/la

1965. december 9.

a fővárosi tanács - mint ismeretes - pályázatot hirdetett a clark ádám tér és a roosevelt tér forgalmának rendezésére. ötven pályamű érkezett be, amelyeknek bírálata befejeződött.

már a pályázati feltételekben rögzítette a fővárosi tanács, hogy az alagut, illetve a lánchid szélesítésével, részbeni átalakításával nem számolhatnak a tervezők. a szakemberek vizsgálásaik során megállapították, hogy az alagut és a lánchid kapacitásának tökéletes kihasználása csak akkor válhat valóra, ha megfelelő hid fel- és lejárókat alakítanak ki, tehát a járművek valóban gyorsan és folyamatosan kerülhetnek fel a hidra. ez jelzőlámpák alkalmazásával megoldhatatlan. a korszerű utfeljárók természetesen más utszakasszal szintben nem kereszteződhetnek. szinte teljesen egyöntetű volt a pályázóknak az a megállapítása, hogy a két téren az észak-déli forgalom vezetésére aluljárókat kell építeni és távlatban a 9-es villamos közlekedésétől el kell tekinteni.

/folyt. köv./

18.00/-n

KL

-46-

bb. 62./közúti aluljárót.... 1. folyt./ gy

a bíráló bizottság a 25 000 forintos 1. díjjal a gözsykováts istván, stojanov miklós, g. keresztury anikó, borsos istván alkotó közösség tervét jutalmazta. több érdeme van ennek a pályaműnek a többivel szemben. a józsef attila utca forgalmát például úgy vezeti a hidra, hogy közben a roosevelt téren nagy zöld területeket hagy meg. az észak-déli közúti forgalmat viszonylag kisebb költséggel megépíthető aluljárón bujtatja a pesti hidfő előtt. meghagyja az akadémia előtti és a zrinyi utca-mérleg utca közötti parkolót.

a terv szerint a lánchidról az alagutba a clark ádám téren a közúti járművek gyalogos és közúti kereszteződés nélkül juthatnak be. a fő utca és a hunyadi jános ut irányába a kocsik közvetlenül a budai hidfőnél kiválnak. az észak-déli budai közúti forgalmat ugyancsak aluljárón kívánja átvezetni, de úgy, hogy nem kell lebontani a legfelső bíróság épületét, mert a közúti aluljáró egy része az épület pincéjébe kerülne.

a bíráló bizottság több művet, megosztva összesen 20 000 forintos 2. díjjal jutalmazott és többet megvásárolt.

a terveket a jövő év első negyedében a közlekedéstudományi egyesületben kiállítják és vitadélutánokon elemzik a javasolt elgondolásokat./mti/

..

bb. 64. háromemelet magasságból egy járókelőre zuhat - mindketten meghaltak

tm/zs/gy/la

1965. december 9.

csütörtökön a déli órákban a xiii. kerület váci ut 8. számú ház tetejéről, három emelet magasságból, az utcára zuhant fekete béla 29 éves bádogos, aki a tetőn dolgozott. fekete rá-esett a járdán haladó molnár mária 71 éves nyugdíjasra, aki a helyszínen meghalt. fekete béla kórházba szállítás közben, a mentőautóban halt meg.

a vizsgálat során megállapították, hogy a szerencsétlenül járt ember nem tartotta be a biztonsági intézkedéseket, ugyanakkor az utcán a ház előtt nem jelezték, hogy a háztetőn dolgoznak. a felelősség megállapítására folytatják a vizsgálatot./mti/

..

18,00/m

KL

- 47 -

bb 63. három megye tanácsi vezetőinek tapasztalatcseréje vácotti
tm/m/fm 1965. december 9.

vácotti csütörtökön rendezték meg pest, nógrád és komárom megye városi tanácsi vezetőinek tapasztalatcseréjét. a városi tanácsháza dísztermében mintegy 60 meghívott vendég foglalt helyet. elküldte képviselőjét a közalkalmazottak szakszervezete, a tanácsakadémia és az ötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi kara is.

lukács ferenc, a váci városi tanács vb. elnöke tartott vitaindító előadást „a belső értekezletek szerepe a tanácsapparátus vezetésében”, címmel. az előadást dr. beér jános tanszékvezető egyetemi tanár és dr. csalótzky györgy, a közalkalmazottak szakszervezete munkaszervezési osztályának helyettes vezetője egészítette ki egy-egy kis előadással.

a vitában felszólalt dr. aibner páál, a tanácsakadémia igazgatója dr. ádám mihály, a pestmegyei tanács vb-titkára, és dr. seres marcellné, a szot termelési osztályának vezetője is. a hozzászólók több hasznos javaslatot tettek arra, hogyan lehet tovább javítani a tanácsapparátusok dolgozóinak munkáját. /mti/

bb 65. magyar-német barátsági est békéscsabán
i vid/fm/m/fm 1965. december 9.

békéscsabán csütörtökön magyar-német barátsági estet rendezett a hazafias népfrent békés megyei bizottsága. az ünnepségen günther looch, az ndk budapesti kulturális és tájékoztató irodájának igazgatója tartott előadást a német demokratikus köztársaság népének életéről és munkájáról. /mti/

18.15/-n

-48-

W

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti hivatalos közlemények

1965. december 9.

bb. 68. a minisztertanács ülése

gy/La

1965. december 9.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott. meghallgatta és tudomásul vette az egészségügyi miniszternek a szocialista országok egészségügyi miniszterei berlini értekezletéről és a nehézipari miniszternek kubai utjáról szóló beszámolóját.

a kormány megvitatta és elfogadta a közlekedés- és postaügyi miniszternek és a fővárosi tanács vb elnökének jelentését a budapesti földalatti gyorsvasut munkálatai menetéről. ezután a kormány megtárgyalta és elfogadta a fővárosi tanács vb elnökének ismertetőjét a budapesti lakosság számának alakulásáról.

az országos tervhivatal elnöke ismertette, milyen irányelvek alapján javasolják a harmadik ötéves terv időszakában fejleszteni a szőlőtermesztést és feldolgozást, a bor tárolását és forgalmazását. a kormány az előterjesztést elfogadta.

a minisztertanács tanácsszervek osztályának vezetője a fővárosi, megyei- és megyei jogú városi tanácsok vb elnökeinek november 26-i értekezletéről tájékoztatta a kormányt.

a minisztertanács megtárgyalta a saját, valamint a központi népi ellenőrzési bizottság 1966. első félévi munkatervét.

x x x

/folyt. köv./

18.33/-n

-1-

W

az országos tervehivatalnak a szőlőtermesztés és feldolgozás, a bortárolás és forgalmazás fejlesztéséről benyújtott előterjesztése a bevezető részben utal arra, hogy a második ötéves terv időszakában 82 ezer kh szőlőt telepítettek. a következő öt évben ezek termőre fordulnak és jelentősen növelik a szőlő- és bortermeletést. emellett a meglévő szőlőterületek termése is tovább növekszik a fokozatos rekonstrukció, a jobb agrotechnika és a tápanyag utánpótlásának növelése révén. jelentős minőségi változással is számolni lehet, miután a fiatal, nagyüzemileg művelhető és nagy termőképességű szőlők aránya növekszik.

e tények és a lehetőségek számbavétele alapján a harmadik ötéves terv időszakában nem szükséges a szőlő termőterületét lényegesen növelni. tovább kell folytatni a kiöregedett szőlők kivágását és helyükre új szőlők telepítését. a második ötéves terv folyamán végrehajtott telepítések termőre fordulása és a rekonstrukciók eredményeként a termő szőlők területe 1970-ben mintegy 50 ezer kh-al nagyobb lesz a jelenleginél.

az előterjesztés a szőlőültetvények gazdaságos üzemelése, az előirányzott szőlő- és bortermelet feldolgozása és tárolása céljából a következő ötéves tervben mintegy 5 milliárd forint összegű beruházás biztosítását javasolja.

ebből az összegből jelentős részt kell összpontosítani a megelőző öt esztendőben telepített és termőre forduló szőlők járulékos beruházásaira. biztosítani kell a szőlőültetvények felneveléséhez és üzemeléséhez közvetlenül szükséges eszközöket és berendezéseket /növényvédelmi berendezések, csomagolószínek, stb./, valamint a szőlő feldolgozásához és tárolásához szükséges kapacitásokat. a fejlesztésre előirányzott összegek egy részéből a már meglévő kapacitásokat gazdaságos üzem nagyságúra kell kiegészíteni.

az előterjesztés hangsúlyozza: a beruházások leggazdaságosabb megvalósítása érdekében biztosítani kell az illetékes szervek jó együttműködését.

/folyt. köv./

18.44/-n

-2-

Me

a minisztertanács az előterjesztésben javasolt beruházási összeget és irányelveket jóváhagyta és utasította az érdekelt minisztériumokat és szerveket, hogy a fejlesztéshez szükséges műszaki terveket, valamint a megvalósításhoz szükséges építőképességet és anyagokat, csomagolóeszközöket, gépeket a szükséges ütemben biztosítsák.

az említett intézkedések mellett a kormány továbbra is szükségesnek tartja és támogatja a háztáji gazdaságok és a szakszövetkezetek termelési, feldolgozási és tárolási tevékenységét.

x x x

az 1960-ban tartott népszámláláskor budapest lakossága 1 864 600 volt, azóta 1 935 400-ra növekedett. az emelkedés egyedüli forrása a „bevándorlási többlet”, hiszen a természetes szaporodás mutatószáma a fővárosban az említett időszakban negatív előjelű volt. 1960-ban kerek számban 42 ezren telepedtek le a fővárosban. a kormány néhány évvel ezelőtt intézkedett, hogy ez az egészségtelennek minősíthető növekedés ne folytatódjék. ennek eredményeként a budapestre irányuló vándorlás évről-évre csökken, 1964-ben mintegy 18 ezer volt.

a születések alacsony száma és egyidejűleg az átlagos élettartam emelkedése azzal járt, hogy a gyermekek részaránya egyre kisebb, ezzel szemben a munkaképes korúaké, különösen pedig az idősebbeké egyre nagyobb.

budapest környékén a népesség növekedésének üteme meghaladja a fővárosét.

a budapesti munkaképes férfiak foglalkoztatási aránya néhány tized híján 100 százalék, a nőké is több mint 90 százalék. ez lényegileg a teljes foglalkoztatottságot jelenti. 1960-tól 1965-ig 140 ezerről mintegy 170 ezerre nőtt a vidékről bejárók - az úgynevezett ingázók - száma. rajtuk kívül több tízezer vidéki munkás lakik hétközben ideiglenesen budapesten, többnyire munkásszálláson.

/folyt. köv./

18.48/-n

-3-

Me

bb. 68./a minisztertanács.... 3. folyt./ gy

a bevándorlás - csökkenő tendenciája mellett is - növeli a főváros zsúfoltságát, a lakás-, közmű-, közlekedés, egészségügyi- és szociális ellátási problémákat.

az országos tervhivatal már a második ötéves terv kidolgozása során is figyelemmel volt arra, hogy a fővárosi munkahelyek számának növelését korlátozni kell. az előterjesztés most még nyomatékosabban hangsúlyozza: el kell érni, hogy a fővárosban a következő 15 év folyamán sorra kerüljön minden fejlesztés - az ipar rekonstrukciós jellegű korszerűsítése is - munkamegtakarítással, illetve a lehető legkisebb létszámemelkedéssel járjon. ennek érdekében mindenekelőtt a munka termelékenységének növelését, a műszaki fejlesztés hatékonyságát kell biztosítani. nemcsak az iparban, de minden olyan területen is, amely nincs közvetlen kapcsolatban a fővárosi lakosság ellátásával, tovább kell folytatni a munkahelyek számának - tervgazdálkodási eszközökkel történő - korlátozását.

a kormány felhívta az országos tervhivatal elnökét, az érdekelt minisztereket és országos hatáskörű szervek vezetőit: budapesten csak olyan - termelékenységet növelő, korszerűsítő - beruházásokat valósítsanak meg, amelyek nem járnak a munkaerő-szükséglet növekedésével; a kormány előző határozatának megfelelően folytassák az előírt ütemben az erre kijelölt üzemek kitélepitését; a vidéki üzemekben bővítsék a termelési profilt és növeljék a műszakok számát.

x x x

a minisztertanács 1963-ban határozatot hozott arra, hogy folytatni kell a budapesti földalatti gyorsvasut építését, s úgy intézkedett, hogy kelet-nyugati irányban a fehér ut és a deák tér közötti szakaszt 1970-ben, a teljes vonalat pedig 1973-ban üzembe kell helyezni. egyben azt is kimondta, hogy a munkálatok menetéről a közlekedés- és postaügyi miniszter és a fővárosi tanács vb elnöke tegyen jelentést a kormánynak.

a csütörtöki ülésen elhangzott beszámoló szerint a földalatti említett első szakaszán a mélyépítési munkák javarésze elkészült. befejeződött a népstadion, a baross tér, a blaha Lujza tér, az astoria és a deák téri állomások kiépítése. elkészültek az állomási kijáratok a deák ferenc téren, az astoria állomáson és a baross téren.

/folyt. köv./

18.58/-n

-4-

bb. 68. / a minisztertanács.... 4. folyt./ gy

a deák tér és a fehér ut közötti szakasz alagutépítési munkái befejezéshez közelednek. az astoria és a baross tér között folyik egy körülbelül 500 méteres alagut építése. most következnek a kedvezőtlen talajviszonyok miatt legnehezebb munkálatok a puskin utca és a blaha Lujza tér közötti részen. megkezdődött a blaha Lujza téri állomás kijáratának és az aluljárónak az építése.

hátra van még a vonal nagy részén az alagut szigetelése. a terveknek megfelelően későbbi időpontban kerül sor a gépészeti, az elektromos szerelési, a vágányfektetési és belső építési, valamint egyéb járulékos munkákra.

az 1973-ig üzembe állítandó szakaszon elkészültek a pajzsindító kamrák /kossuth Lajos tér, batthyány tér és moszkva tér/ és megépült a déli pályaudvari végállomás. a még hiányzó alagutszakaszok nagy részét - így a duna alatti szakaszt is - már a gépesített pajzsokkal építik.

1966-tól a közlekedés- és postaügyi minisztérium vállalatai mellett mind nagyobb szerepet kapnak a munkálatokban az építésügyi- és a kohó- és gépipari minisztérium vállalatai.

a minisztertanács megállapította, hogy a földalatti gyorsvasut építése a tervekben meghatározott ütemben halad. tudomásul vette, hogy egyidejűleg folyik az észak-déli gyorsvasuti vonal tervezése és úgy határozott, hogy ezeket a terveket még a harmadik ötéves terv időszakában készítsék el. az új földalatti nagy fontosságára tekintettel a kormány úgy döntött, hogy az illetékes miniszterek műszaki és pénzügyi szempontból vizsgálják meg, hogyan lehetne a fehér ut és a deák tér közötti szakaszt a tervezett 1970 helyett már 1969-ben, a teljes kelet-nyugati vonalat pedig az 1973-as határidő helyett szintén egy évvel korábban átadni a forgalomnak./mti/

..

-5-

19.03/-n

Mc

bb 66. baczoni jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes
befejezte brüsszeli tárgyalásait

hné-lm la

1965. december 9.

e. adam belga külkereskedelmi miniszter meghívására
baczoni jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes december 6-8
között brüsszelben tartózkodott, megbeszéléseket folytatott
e. adam külkereskedelmi miniszterrel, vezető munkatársaival,
valamint m. a. pierson gazdasági miniszterrel a magyar-belga
gazdasági kapcsolatok továbbfejlesztéséről, valamint magyar-
ország és a benelux államok öt évre szóló kereskedelmi egyez-
ményének előkészítéséről.

a megbeszélések során mindkét fél részéről kifejezésre
jutott a két ország közötti gazdasági kapcsolatok erőteljesebb
fejlesztésére irányuló szándék és közös álláspont alakult ki e
célok elérésére teendő intézkedések tekintetében.

molnár lászló brüsszeli magyar nagykövet a megbeszélések
lezárásakor ebédet adott, amelyen részt vett e. adam és m. a.
pierson miniszter, valamint a külkereskedelmi minisztérium vezető
munkatársai.

baczoni jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes csütör-
tökön hazatért budapestre. /mti/

-.-

bb 67. nyugatnémet turista előkészületi segítsége tiltott
határátlépéshez

i bc/tm-lm zs

1965. december 9.

karl heinz weidler, 26 éves nyugatnémet állampolgár
vállalkozott arra, hogy elősegíti egy vele rokon kapcsolat-
ban levő, s a német demokratikus köztársaságban lakó házaspár
tiltott módon való távozását magyarországról. jugoszlávián át
akart hazatérni, s ezen az úton szándékoztak távozni rokonai
is, akik nem rendelkeztek jugoszláv beutazási engedéllyel.
weidler gépkocsiján szegedre vitte a házaspárt, - amely ott
kiszállt - maga pedig továbbautózott a határ közelébe, hogy
olyan helyet keressen, ahol társai feltűnés nélkül átjuthat-
nak a határon. weidert közben érték tetten, s az értesítésére
váró társaival együtt őrizetbe vették.

a központi kerületi bíróság karl heinz weidert til-
tott határátlépésre irányuló előkészületért hat hónapi szabad-
ságvesztésre ítélte. két társa ügyében az ndk-ban járnak el. /mti/

-.-

189.10/-n

-49-

W

bb. 69. j.m. hermann, a nemzetközi újságíró szervezet elnöke a muosz-ban

tm/sr/gy/la

1965. december 9.

a magyar újságírók országos szövetsége választmányának csütörtökön tartott ülésén vendégként részt vett jean-maurice hermann, a nemzetközi újságíró szervezet elnöke, az ellenállók nemzetközi szövetségének budapesti kongresszusa alkalmából tartózkodik budapesten. j.m. hermann beszámolt a nemzetközi újságíró szervezet tevékenységéről, a világ szervezet egyre bővülő kapcsolatairól. elmondotta a többi között, hogy a szervezetnek a földkerekség öt kontinensén több mint 110 000 tagja van, s hogy a nusz népszerűsége, tekintélye mindinkább növekszik a világ haladószellemű újságíróinak körében. a muosz választmánya második napirendi pontként megvitatta az újságíró-utánpótlás biztosításának és az újságíró gyakornokok oktatásának időszerű kérdéseit./mti/

aki

bb. 70. megemlékezés az emberi jogok napjáról

t hi/sk/zs/gy/la

1965. december 9.

a magyar ensz társaság és a magyar jogász szövetség csütörtök délután ünnepi ülést rendezett az emberi jogok napja alkalmából. a jogásházban rendezett összejövetelen komját irénnek, a magyar ensz társaság főtitkárának megnyitója után dr. antalffy györgy, a szegedi józsef attila tudományegyetem tanár-vezető professzora tartott előadást. részletesen kifejtette, hogyan fejlődött a különböző korszakokban az emberi jogok politikai és jogi tartalma, s értelme, s ezzel összefüggésben ismertette a haladó néprétegeknek az alapvető politikai és gazdasági jogokért vívott harcát. méltatta az egyetemes emberi jogokról szóló deklarációt, amelyet 17 évvel ezelőtt 1948. december 10-én fogadott el az egyesült nemzetek szervezetének közgyűlése.

/folyt. köv./

19,20/m

- 50 -

bb. 70./megemlékezés..... 1. folyt./ gy

- a világ demokratikus erőinek nagy győzelme volt ez - mondta. a deklaráció azonban nem tekinthető nemzetközi szerződésnek, amelyben az államok vállalják az abban foglalt jogok biztosítását, morális ereje vitathatatlan, s nagyjelentőségű olyan szempontból is, hogy felsorolja az alapvető emberi jogokat. a következő lépés az emberi jogok nemzetközi biztosítása terén olyan nemzetközi egyezmény elfogadása lenne, amely már kötelezné az államokat az emberi jogok tiszteletben tartására.

befejezésül hangoztatta: népi demokráciánk politikai, társadalmi és gazdasági rendszerének lényegéből fakad az állampolgári jogok tiszteletben tartása, s hazánk mindenkor messzemenően támogatja az emberi jogok nemzetközi védelmének biztosítását. az ünnepi ülés dr. benedek jénőnek, a magyar jogász szövetség főtitkárának zárszavával végződött./mti/

..

bb. 71. száz kiállítás a szovjetunió életéről

vid sk/fm/gy/la

1965. december 9.

a magyar-szovjet baráti társaság szolnok megyei elnöksége csütörtökön tartotta meg a mozgalom negyedik kongresszusát előkészítő megyei konferenciáját. a tanácskozáson elhangzott, hogy az elmúlt években 100 kiállítást rendeztek a szovjetunió életéről. a kiállításokat több mint 200 000 ember tekintette meg. a tit-el közösen ezer előadást tartottak több mint 60 000 résztvevővel. iászberényben, turkevén, törökszentmiklóson, valamint kunszentmártonban és kunhegyesen több mint 7 000 uttoró gyűjtötte a magyar-szovjet barátság dokumentumait, amelyeket kiállításokon is bemutattak. a szolnok megyei könyvtár felmérése szerint megnövekedett a szovjet szépirodalmi művek népszerűsége. az utóbbi három évben több mint 6 000 kötettel növelték a tanácsi könyvtárakban a szovjet művek számát. az iskolán kívüli nyelvoktatásban évenként 300-an vesznek részt./mti/

..

19.35/-n

51
-51-

bb 72. gyorsajtás miatt - életveszélyes sérülés

vid tm-lm fm

1965. december 9.

csütörtökön a 8-as szám u főközlekedési uton, a devecserhez közeli székpusztá mellett súlyos közlekedési baleset történt. borbély ernő 29 éves norvég állampolgár a jeges uton száz kilométeres sebességgel vezette gépkocsiját, amely megcsuszott és az utmenti kerékvető kőnek vágódott, a gépkocsiból az uttestre esett borbély ernőné életveszélyes sérüléssel szállították a devecseri kórházba. a gépjármű vezetője és két másik utas nem szenvedett sérülést./mti/

..-

bb 73. bemutatták tabi lászló új vigjátékát

t s/gg-lm fm

1965. december 9.

csütörtökön este a madách kamara színházban bemutatták tabi lászló: az élet királya című vigjátékát. a szórakoztató történet egy svájcban élő hazánkfi hazaérkezése körül bonyolódik. gordon bálint jövelete felkavarja a rokonok, ismerősök, sőt a szomszédos társbérlet életét is. a vidám játékot vendégként lengyel györgy, a debreceni csokonai színház rendezője vitte színpadra.

a női főszerepet lázár mária alakította, aki négy évi szünet után lépett újból színpadra. hosszú betegségét megelőzően is tabi vigjátékban, a „különleges világnap,-ban játszott. a kétfelvonásos darab többi főszerepét greguss zoltán, pécsi sándor, mensáros lászló, zenthe ferenc, deák b. ferenc és a főiskolás szabó tünde alakította. a diszleteket siki emil, a jelmezeket pedig mialkovszky erzsébet tervezte./mti/

..-

20.00/-n

-52-

bb. 74. időjárásjelentés

tm/gy/

1965. december 9.

a meteorológiai intézet jelenti december 9-én, csütörtökön este:

párás, ködös idő

várható időjárás péntek estig: párás, ködös idő. időnkénti felhősödés, északon havasesővel, délen esővel. mérsékelt, napközben megélénkülő szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 0, plusz 5 fok között./mti/

..-

bb. 40. / megkezdődött.... 2. folyt./ gy

délután a beszámoló feletti vitában elsőként madame paul benoist, a francia ellenállás áldozatai családtagjai szövetségének alelnöke szólalt fel. rámutatott: soha sem szabad feledésbe merülniük azoknak a hőstetteknek, amelyeket az ellenállók vittek véghez a fasizmus elleni harcban.

adalbert zukrowski lengyel író a béke világtanács képviselőjében üdvözölte a kongresszus résztvevőit. wladzimierz lechowicz, a lengyel minisztertanács kisipari bizottságának elnöke többek között felhívta a figyelmet, hogy a firmák a rendelkezésre álló lehetőségeket a jövőben még jobban ki kell használni, hogy világszerte teleplezzék, meghállyegezzék és elszigeteljék az agresszorokat, a háborus uszítókat.

hermann matern, a német szocialista egységpárt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, az ndk népi kamarájának alelnöke, az antifasiszta ellenállók bizottsága elnökségének tagja részletesen foglalkozott a nyugatnémet revansista, militarista törekvésekkel. minden alkalmat fel kell használnunk, hogy fellépjünk ez ellen a hitler nyomdokain járó politika ellen - jelentette ki.

ezután nagy taps közben uttörők köszöntötték a tanácskozás résztvevőit, majd folytatódott a vita.

/folyt. köv./

20.24/-n

-53-

bb. 40./megkezdődött.... 3. folyt./ 9y

felszólalt dr. Josef Rossaint /nszk/, a náci rendszer üldözöttei egyesülete elnökségének tagja, utána a.f. Fjodorov, egykori partizántábornok, a Szovjetunió kétszeres hőse, az szkp központi bizottságának tagja, Ukrajna társadalombiztosítási minisztere tolmácsolta a szovjet hadviseltek szervezetének testvéri üdvözlését.

a szovjet küldöttség vezetője mélységesen elítélte a szennyes rablónháborút, amelyet az amerikai agresszorok Vietnam ellen folytatnak, s hangsúlyozta: minden nemzetközi szervezetnek, így az ellenállók szervezetének is kötelessége, hogy felemelje szavát a vietnami háború befejezéséért, amelynek érdekében minden erőfeszítést kell tenni.

felszólalt a csütörtöki vitában N. Plasari albán küldött, a főtanácsának tagja, valamint dr. Enzo Enriques agnoletti olasz küldött is.

a főr kongresszusa pénteken folytatja munkáját.

/mti/

.-.

bb. 75. Jugoszláv pártmunkás küldöttség érkezett hazánkba

hné/zs/gy/la

1965. december 9.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága meghívására Otmár Kreacsicsnak, a Jugoszláv kommunisták szövetsége központi bizottsága tagjának vezetésével csütörtökön pártmunkásküldöttség érkezett hazánkba.

a küldöttség fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent Pullai Árpád, az MSZMP KB tagja, a KB osztályvezetője. jelen volt Dusan Csatic, a Jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövete./mti/

.-.

20.30/-n

KE

-54

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb. 40. sz. hír / megkezdődött... 3. folyt./ harmadik bekezdésének első sora helyesen:

felszólalt a csütörtöki vitában dr. Ludwig Soswinski /ausztria/, a volt deportáltak szövetségének elnöke, N. Plasari albán küldött...

/mti/

.-.

2.1.04/-n

- v é g e -

- 55 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k
1965. december 10.

bb. 1. közgyűlés utáni beszélgetés az írószövetség főtitkárával
i tf/tr/fm/gy/cz 1965. december 10.

Három és fél év munkáját tette mérlegre a magyar írók szövetségének közgyűlése, amellyel most új - többéves - időszak küszöbére léptek az írók, költők, tollal szerzett kulturánk munkásai. a plenáris fórumon sármét dobozy imrét választották a szövetség főtitkárává. ebből az alkalomból adott nyilatkozatot az mti munkatársának:

- tanácskozásunk - mondotta - széles skálájú és mélyreható eszmecserével vizsgálta a ma irodalmát, s határozott fejlődést nyugtázott az utóbbi esztendő javára, továbbá az írók személyiségének kibontakozására, mind fontosabbá váló társadalmi szerepére, az élő literatura növekvő hatására tette a hangsúlyt. a termés kapcsán megállapítottuk: a művek összessége - az olykori tényleges, vagy vélt hibáik ellenére is - leginkább azzal jellemezhető, hogy az írók a korábnál többet, fontosabbat, érdekesebbet és művészebbet tükröztek vissza életünkből. oroszánrészben ezt hangoztatták a felszólalások, ez adott tartalmat vitánknak. örvendetes, hogy állásfoglalásunk, véleményünk találkozott a politikának az irodalom fejlődéséről vallott nézeteivel és megállapításaival. végülis arról van szó, hogy az irodalom jövőjét tekintve a legvállalkozóbb szellemű, legegységibb hang, tehát mind mondanivalójában, mind kifejezési eszközeiben eredetibbnél eredetibb törekvések kaptak legnagyobb bátorítást, biztatást.

- időszerű volt a „háztáji”, vizsgálódás azért is, mert mostanában az irodalmi élet egyre jobban decentralizálódik. felfigyeltünk ezekre a jelenségekre a szövetség jövőbeni tevékenységének felrajzolásánál. a közgyűlés határozata szerint az írószövetség vezető testülete, 34 tagú választmánya irodalmi folyóirathoz, kulturális intézményhez, stb. hivatalos delegátust küld ki, képviseltetve az alkotók érdekeit.

/folyt. köv./

ME